

ELŐFIZETÉS

ÉVI ÁR: 24 korona.
Egy hóra 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hóra 2 k. 50 f.

ÁRADI ÉRTÉK:

4-hasábos postát sor egyenzer 20 f.
minden levélhez 15 fillér.

Hívtár óra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, június 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veszélyek: Gyárilag készült ítéletek.
- Mangra Varul és a püspöki zsinat.
- Az angol király betegsége.
- Útca a kereskedelmi- és iparkamarában.
- Az iskolák beszámolója.
- Rangvesztés a Götterhalte miatt.
- Ügyvédek panasza az aradi törvényszék ellen
- Érdekes lelet a Minorita templomban.
- Aradmegyei konyha trameia vignettával.
- A román miniszterelnök mint Mangra párt-
tagja.
- Nagy család egy pénzintézetben.
- Kenyérsütő-gyár Aradon.
- A Gazdasági bank közgyűlése.
- Az Aradi Athletikai Klub házi versenye.
- Angol lévasárló Aradon.
- Forgách Antal ügye a büntetőbíró előtt.
- Tárcs: A gyerekek. Írta: Hamvai Sándor.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Írta: Hardy I. D.

Gyárilag készült ítéletek.

Arad, június 27.

Van az aradi törvényszéknek egy fóruma, a felebbezési tanács, mely másodfokulag és végérvényesen ítél büntetőügyekben elevenek felett. Ez ellen a felebbezési tanács ellen nehéz panasza van az aradi ügyvédi karnak. Panasza van, és pedig annyira súlyos, hogy az a sérelem, amely ellen felszólalnak, nem muló alakítás, hanem organikus hibát képez az aradi törvényszék ítélkezési gyakorlatában.

Azt panaszolják az ügyvédek, hogy a felebbezési-tanács előtt nincs meg a kellő

és lelkiismeretes védelem lehetősége. Gyárilag készítik a tanács bírái az ítéleteket, melyek esetleg egész életükre megőrzik azokat a szerencsétlen embereket, akik a rájuk nézve sérelmes ítéletek ellen a tanács előtt keresnek felebbezésükkel orvoslást. A tanács naponként tucat számra, hónapokig százszámra hozza az ítéleteket s ezek már csak nagy tömegüknél és a rájuk fordított kevés időnél fogva sem lehetnek alaposak, hanem csak felületesek.

Hát biz' ez, valljuk meg, éppen elég súlyos sérelem a felekre is, az ügyvédekre is. Lehet, hogy jogilag ilyen megkülönböztetést nem lehet tenni, de mi a magunk polgári gondolkodásával úgy találjuk, hogy az esetet súlyosítja az a körülmény, hogy ez a felületesség nem polgári perekben, hanem éppen büntető-ügyek tárgyalásában nyilvánul meg. És emberi szempontok szerint tényleg úgy áll a dolog, hogy az elveszett anyagi javak helyett lehet másokat szerezni, de az egyszer elveszett becsület — elveszett s azt sem javítani, sem foltozni, sem másikkal kicserélni nem lehet.

Azok az ügyek forognak itt szóban, a melyek elsőfoku elbírálás alá a járásbíró-sághoz vannak utalva s felebbezés folytán kerülnek a törvényszék felebbezési tanácsa elé. A járásbíró előtt egyetlen ember hozza meg az ítéletet, el kell ismernünk: tiszta lelkiismeretességgel, legjobb jogi tudásával, de nem az emberi

tévedések feltétele nélkül. Hiszen éppen erre való tekintettel létezik a felebbezési intézménye.

Már most méltóztassék elgondolni, hogy a magát ártatlannak érző ember, aki csak a körülmények kedvezőtlen alakulása mellett volt elítélhető, s a ki az újabb tárgyalásig megtudta szerezni bűntelensége bizonyítékait, elűtették a szabadsága és a becsülete visszaszerzésétől éppen az előtt a fórum előtt, amelynek rendeltetésével és hivatásával az ő érdekei összeesnek. A felebbezési tanácsnak ugyanis annyi a teendője, annyi ügyben kell naponként annak a bírónak ítélkeznie, hogy idejük sincs az ügyek áttanulmányozására s miután éppen így a tárgyalásra is csak a formások betartása kedvéért jut annyira-mennyire idő, kétségtelen, hogy a felek érdekei sokkal alacsonyabb rangú méltánylásban részesülnek, mint az a rendszabály, mely a restanciák ellen intézkedik.

Az aradi ügyvédeknek a kamarához beadott panaszlevele szerint maguk a tárgyaló bírák személyileg is közreműködnek abban, hogy a felebbezési tárgyalás minél kurtább-furesább legyen. Rábeszélnek az ügyvédek, hogy védelmüket csak egy-néhány szóban adják elő. Mintha azt mondanák: itt ugyan beszélhetsz napestig, nem sokat fog sem az igyekezeted, sem a bizonyítékaid, sem a beszéded. Nincs itt idő arra, hogy belemélyedjünk

TÁRCA

A gyerekek.

Írta: Hamvai Sándor.

I.

Március elején történt; a levegőben még röpködtek a hópelyek; a napfény kikibukkant ugyan egy percre, de csakhamar visszahúzódott a komor, szürke ég pereméről, mikor a Bernáth Kálmánék házában megjelent a kelepelő golya-madár.

A kis szőke asszonyka már hetekkel azelett úgy tipegett végig a nagy, tágas folyosón, mint valami kővér libuska. Többnyire akkor, mikor azt hitte, hogy senkivel sem találkozik a nagy kaszárnyaszerű épület folyosóján, ahol még rajtuk kívül egy jó kedvű piktor, meg a professzorok laktak.

A professzor csendes, tudós öreg bácsi volt, aki már sok gyermekét szárnyra bocsátotta s így csak feleségével, meg öreg szakácsnéjával lakott az emeleten. Ezek nem is feszélyezték olyan nagyon Lilikét, a fiatal, piruló asszonyt.

Annál inkább a piktor, aki határozottan szemtelen fickó volt. Műterme volt az emeleten, hova modellként hölgyikék is jártak. Színesekkel, újságírókkal cimboráskodott és néha reggelenként becsipve jött haza. Ilyenkor ímfámis hangon operette-áriákat reszelt. Lilike úgy félt tőle, mint az ördögtől.

Abogy hire járt az emeleten annak, hogy a golya-madár megérkezett. Legénye Feri, vagy amint a barátjai csufolták: Limonádé Frici, a piktor, ha be is volt csipve, lábujjhegyen járt a gangon. Persze, gyakran felbotlott...

A dada, a szakácsné jól mulattak ezen.

Néha éjjel jött haza a piktor. Ilyenkor rajta csiphették volna, hogy a Bernáthék ajtajához lapulva hallgatózik. A tapetta ajtókon át hangok hatoltak ki a folyosóra:

— Csijja, csijja... belü... baba...

Frici agyarán félrevágta a regalia médiát és így elmélkedett:

— Megfestem ezt a kölyköt, ha majd kibozzák a nyáron. Kívált ha olyan szép lesz, mint az anyja...

És halkán, lábujjhegyen botorkált szobája ajtajáig.

II.

Bernáth Kálmánék hat szobát bírtak bérleten; a lakbért pontosan fizették, így kedvencei voltak a házi urnak, a ki a földszinten lakott és kutya fősvény ember hírében állott.

Üres idejében a férj miniszteri fogalmazó volt és veje a gazdag Ürmössy bankárnak, a kinek elégins fogata, a bakon inással és livre-és kocsissal nap-nap mellett minden délután ott állott meg a Kápolna-utcai bérház előtt.

A nagyságos asszony, a bankárné, kiszállott a kocsiból és feltipegett a lépcsőn. Kővér volt az istenadta; tiszter is megállott a lépcső-

zet karfájába fogózva, a míg fölért a Kálmánék lakásáig.

De látszott rajta, hogy amennyire terhére van ez a lépcsőmászás, éppen annyira boldog, hogy nagymama lett.

Néha Kálmán lejött a kocsizhoz és a karján támogatva az anyósát. És beszélgettek.

— És Lilike hogy van?

— Lilike nagyon jól érzi magát. De a piszkótát meguntá már; peccenyét pedig nem szabad ennie; megtiltotta a doktor.

— És a fiucska?

— Oh, az aranyos! Már énekel...

— Lehetetlen!

— Tessék elhinni, mama, énekel!

Bernáth Kálmán, a huszonhatéves fiú, erősen komoly arcot vágott, mikor a fiuról beszélt.

— Remek egy fiú! Milyen erős, milyen nagy!

Máskor így beszélt:

— Az éjjel Lilike nem aludt. A fiú nyü-gős volt, a gyomra fájt. Lidi, a dada, sok áni-zsos theát adott neki. Most mind a hárman alusznak.

— Kik hárman?

— Lilike, a fiam, meg Lidi.

— Akkor hiába jöttem...

— Tessék csak azért bejönni. — A lo-vak hadd sétáljanak itt fel-alá; úgy is nagyon kövérek.

A mama nagy szuszogva állott meg az ut közepén.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

a bizonyítékok mérlegelésébe, vannak az elsőfokú ítéletnek indokai, amelyeknek alapján az ítélet helybenhagyható.

Innen van az, hogy a felebbezési tanács által megváltoztatott ítélet olyan ritka, mint a fehér holló, vagyis a tanács nem tesz egyebet, minthogy a maga lelkiismeretét rábizza egy embernek, az első fokúlag ítélkező bírónak emberi gyarlóságára.

Nem vádoljuk mi az aradi törvényszék előkelő és tekintélyes bírói karát hanyagsággal, sőt könnyelműséggel sem, de azt minden elfogulatlanul gondolkozó ember elismeri, hogy ez nem legelső rangu igazságszolgáltatás, sőt egyáltalában nem igazságszolgáltatás. Ennél valamivel kevesebb is, ha tekintetbe vesszük, hogy a bírák maguk unszolják az ügyvédek csekély és csupán formai tevékenység kifejtésére.

A törvényszék ezeknél az ügyeknél a kuria szerepét játssza s ítélete felebbezhetetlen. Amit kimond, az meg nem változtatható, meg nem semmisíthető. Mennyi vel nagyobb szükség volna tehát itt az alaposságra, a lelkiismeretességre és a körültekintésre.

Az ügyvédek egyként szolgálják a jogkereső közönség érdekeit a magukéval, mikor ezt a memorandumot az igazságügyminiszter elé juttatják. Igaz ugyan, hogy az igazságügyminiszterek nem sok jóakaratot szoktak tanusítani az aradi ügyek iránt, de hát ez elsősorban közügy s csak azután aradi s így kétségtelen, hogy ez a panaszlevél nem marad figyelmen kívül még akkor sem, ha mindjárt Aradról jött is.

Mangra Vazul

és a püspöki zsinat.

(A Pester Lloyd cikke.)

Arad, június 27.

Még mindig teljes homály fűdi a román püspöki zsinatnak Mangra Vazul püspöksége ügyében hozott határozatát, s azt a fölterjesztést, a melyet püspöki zsinat ezen tanácskozásából, Mangra megerősítésére nézve a kormányhoz intézett. S ez a titokzatosság a dolgok ter-

mészetéből folyik, miután ugy a püspöki zsinat tanácskozása mint a fölterjesztés szigorúan bizalmas jellegűek, s azt a zsinat egy tagja se hozhatja nyilvánosságra.

De ez a titokzatosság kettőzi azt az érdeklődést, a melylyel e kérdésben a kormány elhatározását várják. A megerősítés ügyében érdekes cikk keretében foglal állást a fővárosi lapok egyik legtekintélyesebbje, a *Pester Lloyd*. A cikknek, a melyet az említett lap vezető helyen közöl fordítása ez:

Mangra Vazulnak püspökké választása még folyton a legélénkebb diskussziók tárgya a magyar és a román sajtóban. Eddig az a hír keringett, hogy a Nagyszébenben üléselő püspöki zsinat ezen választás ellen mi kifogást sem tett. E szerint tehát téves lenne az a híradás, mely szerint a szavazatok megoszlottak volna, miután Metianu érsek Mangra személyi kvalitásairól a lehető legrosszabb véleménynyel van, és Mangrának nemcsak az archimandritai tisztségre való kinevezését nem akarta soha jóváhagyni, hanem annak idején Mangrát az aradi papnevelőnél elfoglalt állásától is elmozdította. Ugy mondják, ezen körülmény éppen elég volt Papea karánsebesi püspöknek, hogy Mangra megválasztásának igazolása érdekében foglaljon állást. A román püspöki zsinatnak Mangra megválasztását csak alaki és kánoni szempontból kell felülvizsgálnia és miután így kifogás nem emeltetett első sorban ott a fölött döntöttek, hogy mint pap méltó-e Mangra a püspökségre. Természetesen egészen másképp áll a dolog a magyar kormány elhatározásával, melyet egy püspökválasztás megerősíthetése ügyében mindenestre az állami és a közérdek szempontja irányít. Evvel pedig tekintetbe kell venni azon körülményt, hogy a románság két részre oszolva Hamsea és Mangra oldala mellett sorakozik, és hogy az utóbbi csak 4 szavazat-többségre tudott szert tenni, és végül, hogy az egész magyar sajtó ritka egyöntetűséggel és elhatározással küzd Mangra megerősítése ellen.

Mindenekelőtt konstatalható, hogy Mangra több mint husz év óta minden dakóromán mozgalomban részt vett, sőt fontosabb alkalmakkor az első agitátorok sorában foglalt helyet. Bár rendszerint volt oly okos és ravasz, hogy magát a nyilvánosság előtt minél kevésbé exponálja, mégis politikai csatlósai után ítélve azonnal világos volt mindenki előtt az ő politikai nézete és pártfogalása. Az ő többszöri bukaresti utazásai alkalmával mindig szoros kapcsolatot keresett és talált is az ottani liberálisokkal és a hírhedt kulturligával való összeköttetésre. Egy távirat szövegéből — melyet román lapok nem rég hoztak — kitűnik, hogy Mangra 1892-ben a hírhedt nagy-szebeni memorandum

pőr előkészítésében és keresztülvitelében igen élénk részt vett. Ő ugyan nem volt azon agitátorok között, kik ezt a memorandumot Bécsbe vitték, de ő ugyanakkor Bécsben tartózkodott, hogy mint csendes megfigyelő és tanácsadó állhasson a memorandisták rendelkezésére. A midőn Mangra bécsi utjából Aradra visszatért, elkéseredett tüntetéseknek tárgya és okozója volt és ha ellenfelei igazat mondanak: ugy Mangra intézkedése, minden papi méltóságtól menten, olyan volt, hogy tetleges inzultusoknak kitéve menekülnie, szöknie kellett a közönség fenyegetései és dühe elől. Nemsokára ezután Mangra politikai magaviselete ellen oly panaszok hangzottak fel, hogy gróf Csáky Albin vallásügyi miniszter megbízásából őt 1893 évi szeptember 1-től az aradi szemináriumnál elfoglalt tanári állásától felüggesztették és ellene fegyelmi eljárást indítottak. Ezen fegyelmi eljárás még mindig függőben van, a mit pedig azon körülménynek tulajdonítanak, hogy a néhai Goldis püspök azon fáradozott, hogy Mangrát a mérsékelt nemzetiségi iránynak megnyerje és rehabilitálja. Így történhetett meg az is, hogy Mangrát az egyházmegyei zsinat 1899-ben nagyváradi püspöki helynöknek választotta meg. A mérsékelt pártja ugyan óvást emelt ezen választás ellen, de a boldogult Goldis püspöknek sikerült az óvásemelés tárgyalását többszöri sürgetése dacára azon indokolással megtagadni, hogy az 1869 évi román egyházi szabályzat így ügnek eldöntésére illetékes forumot nem állított fel. Idővel aztán Goldis is megváltoztatta véleményét Mangráról és igazat adott Metianu érsek nézetének, a ki amint mondtuk — semmiképen sem volt rábírható arra, hogy Mangrának archimandritává való kinevezetésébe beleegyezzen. Még azt is mondják, hogy Mangra néhány román deáktüntetésnek lett volna a főrendezője és hogy a mostani püspökválasztásnál egy délmagyarországi román pénzintézet tulajdonosok munkálkodott közre Mangra megválasztása érdekében.

Ellenjelöltjéről: Hamzsea Ágost archimandritáról pedig, kire a mérsékelt románság 26 szavazata esett, azt mondják, hogy ugy egyéniség mint műveltség dolgában jóval felülmúlja Mangrát és hogy Hamzseának politikai ma tartása eddig semmiféle panaszra vagy kifogásra okot nem szolgáltatott.

Mangra Vazul a megválasztása után tartott beszédében hazafiságot és politikai lojalitást fogadott. Ezen nyilatkozatait azonban szigorubbann kellene vizsgálni, mielőtt az ő radikális átváltozásának hitelt adnánk. A püspöki korona, a 24000 koronás évi javadalmazás, a gáji püspöki föld jövedelme mindenestre sok román Savius-t változtatna át Paulus-sá. Minden körülmények között tehát igen ajánlatos lesz ez esetben a legnagyobb elővigyázatot alkalmazni. Sem az államra, sem pedig a román

— Borzasztó, hogyha már ide jöttem, miért nem beszélhetek Lillivel és nem játszhatok az unokámmal.

— Felköltjük őket . . .

— Jaj, a világért sem! Várok fél órácskát.

— Miskor telefonozzon a mama, mielőtt ide fárad, hogy ébren vannak-e?

— No persze, ha eszébe jutna ilyesmi az embernek. Délelőtt minden lépten-nyomon nyagatják a telefont ugyis.

III.

Május első vasárnapján valóságos hadilábon állott az egész cselédség Bernáth Kálmánéknál. Senki a házból eddig ki nem léphetett az ajtón a nagyságos uron kívül; ő érintkezett csak a külvilággal.

A kis mama valósággal bálványozta az apróságot, csak az erkélyen, meg az udvaron szivott egy kis friss levegőt.

Ekkor kitört a palota-forradalom. Lidi vezetése alatt a szakácsné és pesztonka azzal a követeléssel léptek be már reggel a szalonba, a hol a kövér bankárné, leánya meg a boldog apa és ölében a kis fiu (már neve is volt, Szabolcsnak hívták) időztek, hogy máma kimenőt kérnek mindannyian.

— De hát mind elmennék? — kérdé ijedten a kis-mama. És hova mennek?

— A színházba, kérem. A peleskei nótáriust adják. — Mi onnan el nem maradhatunk. Eleget ültünk itthon, teljes nyolc hétig, színház után haza jövünk, kérem ónagyságot!

Bernáth Kálmán boldogságában elszólt magát:

— Engedje el szegényeket, kis fiam. Én fogom pesztrálni a kis Szabolcsot.

Elmentek.

És nem is volt semmi, de semmi baj egész este. Ott volt a nagyapa, nagymama is. A kis embert kibontották a pólyácskából és a bölcös ágyban rugdalózott.

Kövér, rövid lábai voltak. Csupa hájfalat és egy-egy gyűrű rajta. A kezecskéi is oly kövérek voltak, mintha csak mandulával traktáltak volna az apró szentet.

A család nagy gyönyörűséggel nézte azt a hasztalan erőlködést, amit a gyerek oly célból fejtett ki, hogy az egyik lábát a szájához emelje. A kis nyalánk meg akarta izlelni a saját talpacskáját.

Közben gyűgyögött. Bernáth Kálmán művész volt azoknak a hallatlan idiomáknak a megfejtésében. Ő tisztán megértette, hogy most a gyerek szomjas, most a szabadba vágynék, fölülni szeretne. Senki a házból rajta kívül.

Este a bankárék is elmentek. Valahova zsurra voltak hiva. A három gyerek: Kálmán, Lidi és a kis Szabolcs együtt maradtak a kis fészekben. Utóbbi igen vigan rugdalózott a dunna fölött.

A boldog férj mosolyogva nézte ezt, Lilike meg jókat kacagott rajta, Kálmán megölelte a asszonyt, valamit sugott a fülébe, mitől az fülig pirult, aztán így szólt fennhangon . . .

— Milyen jó így, együtt, magunkban . . .

IV.

Ahogy az este leszállott, valami ijesztő komor lett a szobában. Szabolcs nem maradhat így tovább Szabolcsot muszáj a pólyába göngyölni, mert a kis gyomra fölül, a lábait öröklé a szájához akarja emelni, ami végre is lehetetlenség. Lilike próbálta.

— Lelkem, eddig Lidicsinálta. Ugy-e így?

— Nem, nem . . . Az istenért eltöri a gyerek lábát!

Lili megszeppent.

— Gondolja?

— Hogyne! Hisz az ilyen apró gyerekek nagyon törekenyek a lábszárai . . .

Istenem hiába próbálom, nem megy — mondá az asszony kétségbeesetten. Próbálja maga . . .

Kálmán merész elhatározással fogott neki a nagy feladatnak. Cigaretáját az ezüst hamutartóba dobta és felgyürközött . . . Isten nevében! — látszott mondani, amikor neki látott és az apró lábak egyikét megragadta és az eltűnt a dunna egyik csücske alatt. A gyerek felsivított. Az asszony elsápadt:

— Jaj, gyilkos! Maga megöli azt a gyereket! Nem engedem, nem!

— De az istenért! Nézze Lili . . . Látja, nem kellett volna elengedni a Lidit . . .

— Maga kívánta, most feleljen a gyerek életéért!

— Hogyan?

— En tudom, hogy így át fog hűlni. Most ugyis járvány a vérhas, a mama mondta.

egyháza nem lehet közömbös az a kérdés, hogy ki legyen az aradi püspök, miután az ilyen dignitárius rendszeren nagy és eltagadhatatlan befolyással van az egyházmegyére. Annál is inkább, mert az 1869-ik évi román egyházszabályzat csak igen korlátozott felügyeleti jogot biztosít a magyar kormánynak, sokkal korlátozottabbat, mint a szerb egyháznál. Ha például ez a felügyeleti jog a püspöki helynökök kinevezésére is kiterjedne, akkor bizony Mangra most nehezen lenne nagyváradi vikárius.

Bár hogyan is essék ki különben a román püspöki zsinat döntése, meg vagyunk győződve, hogy a kormány elhatározását csak a legelkélszerűbb megfontolás, a jelölt egyéniségének politikai és társadalmi szorgos megvizsgálása és mindenek előtt az állam érdekeinek megóvása fogja megérlelni. A román egyház érdekei — bárhogyan is essék ki a kormány felelősségteljes döntése — semmiesetre sem sértetnek meg, hiszen Mangra csak a nagyöröklődés eredményezte gyenge többséggel választott meg püspökké.

Minden körülmények között a döntő tényezőnek meg kell gondolniok, hogy egy hibás lépés ily esetben évekig nem hozható helyre, mivel egyrészt állam és egyház egy oly egy házfővel találhatják magukat szemben, kinek működése csak kárt okoz és felháborodást kelt, és mivel másrészt csak erélyes elhatározás kell ahhoz, hogy egy püspökjelölt — kinek megbízhatósága mindenestre legalább is kétséges — ne terjesztessék fel a koronához megérősítés végett.

TÁVIRATOK.

A király szemléje.

Lajtha-Bruck, június 27. A király Rajner főherceggel Beck báró vezérkari főnökkel és az idegen katonai attasékkal ideérkezett. Ő felsége első sorban szemlét tartott az 1. és 4. bosnyák gyalogezredet és nagyon megdicsérte a csapatokat. Azután a 14. hadtesttüzérségi ezredet szemlélt meg a király, majd megnézte a Hinterstoisser százados parancsnoksága alatt álló léghajózási osztályt. Délután a lövésiskolát nézte meg a király.

A török államadosságok.

Konstantinápoly, június 28. Rouvier visszatartotta a porta kikötéseit a török államadosságok egyesítésére vonatkozó terve dolgában és azt kívánta, hogy a hitelezők szindikátusával való megegyezés tekintetében ne kössék meg a kezét. Hír szerint báró Marschall német nagykövet tegnapelőtt a szultánnal való kihallgatása alkalmával a Rouvier-féle terv elfogadását ajánlotta.

— Eh, gyerek beszéd! Még egyszer megpróbálom. Láss, magának meg kellett volna ezt tanulni Liditől. Istenem, hogy ilyesmit nem tanítanak a felső leányiskolákban. Bizony többet érnének vele, mint a zongora klímipirozásal... Igy most a másik lábát... Jaj, ezt már kivette a gonosz...

— Kálmán, az istenért! A gyerek arca vérvörös. Ordít. Maga a hátgerincét törte össze ennek az apróságnak... Nem, nem engedem tovább, hisz maga egy vérszopó tigris. Telefonozzon hamar a mamáért! Ő tud az ilyesmihez...

— Igaza van, nagyszerű ötlet!... Telefonozok Halló, halló... Ki az ottan? A házmester... Hogyan? Nem értem!... Nincsenek otthon? Hát hol vannak? Nem tudja? Hisz innen mentek el? Még nem mentek haza? Hallja szentem, Lilikém... A mamáék még most sincsenek otthon... Mit tegyünk? Maga zokog?... Ne sirjon Lili, mert a szívem megszokad...

— Látja, a Lidit ne a kellett volna elengedni... Istenem! Nézzen át a professzorokhoz. A tanárné olyan jóságos asszony. Kérje meg, az majd beteszi a pólyába Szabolcskát... Sietően. A gyermek oly hideg, mint a jég!

V.

Csönd.

Lili visszafojtott lélekzettel figyel. Hallgatja Kálmán lépteit, amint végig konganak a tág folyosón. A léptek tovább és tovább hangzanak.

Az angol király betegsége.

(Újabb aggasztó hírek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 27.

A beteg király állapotáról még mindig a legellentétebb hírek érkeznek. A Londonból jött táviratok kivétel nélkül javulásról adnak hírt, a kopenhágai és berlini posta azonban, amelynek kevesebb tekintettel kell lenni az angol nép kétségbeesésére, a tegnapi nap is szomorúbb tudósítást hoz Edwárd betegségről. Ezek szerint a király gyógyíthatatlan altesti bántalomban szenved és alig maradhat életben.

Mai távirataink a következők:

London, június 27.

Tegnap este 11 órakor a király állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki:

„A király a mai napot meglehetősen jól töltötte. Ereje tartja magát. A beteg étvágya ismét visszatért, de csak nagy óvatossággal elégíthető ki. A sebben ismét egy kis fájdalmat érez a király.

Konstantinápoly, június 27.

A szultán táviratot küldött az angol királynénak, amelyben gratulál a királynén végzett operáció sikeréhez és a király mielőbbi felgyógyulását kívánja.

London, június 27.

Némi nyugtalanságot okoz a hivatalos bulletinnek az a passzusa, hogy a király ismét fájdalmat érez. Orvosi körökben ezeket a fájdalmakat kedvező jelenségnek mondják és utalnak arra, hogy a királynak mindemellett jó étvágya van és hogy a beteg teljesen lázmentes. A fájdalmak teljesen lokális jellegűek.

London, június 27.

A király betegségében a krízist szombaton várják. A lapok közül a legoptimisztikusabb a Daily Mail, mely ma cikket közöl a következő felirással: A király a gyógyulás útján. Ugyanez a lap jelenti, hogy a király orvosai a királyné előtt kijelentették, hogy most már garantálnak a király életéért.

London, június 27.

A király állapota határozottan javult. A beteg minden iránt érdeklődik, ujságokat és táv-

Ajtó zörgést hall... Ah, végre emberi hangok... De mintha férfi hangok lennének. Az egyik kacag. Ah, mily rémesen hangzik e rettenetes pillanatban... Ki az, akinek ilyenkor nevetni van kedve? Két férfi egyenletes lépése.

Mintha azok a léptek ide tartanának Kópogás az ajtón...

Ah! a festő lép be Kálmánál. Na ez a Kálmán, ez egy ostoba ember! Hiszen csak ne lenne oly kétségbeesítő, tragikus ez a mostani helyzet! De ilyenkor még...

Hogyan? A festő, ki most tökéletesen józan, elegáns és szép fiú s boldog, mert a Salon nagy díjat nyerte meg, mint a hogy a regényekben az ilyen festők szokták; — nos, igen, a festő vállalkozik a Szabolcsot pólyába tenni. Na ez hallatlan! Sok rábeszélésre végre is Lilike enged. Behunyja a szeméit és keresztet vet. Imádkozik...

Egy-kettő... Egy-kettő... A szívek zakatolását meg lehet hallani. Boldog kacagás! Lilike kinyitja álmodozó nagy sötét szeméit. Csupa boldogság... Szabo cs nyakig bepólyázva tekszik a párnában és kacagva szopja az ujjait.

— Uram, mivel háláljuk ezt a felejtetlen jóságát? — kérde Lilike pirulva, amíg a festő tiszteletteljesen csókolja meg a kezét.

— Asszonyom, engedje nekem megfesteni enek az aranyos gyerekeknek a képét...

iratokat olvas, sőt már egy cigarettát is elszítt. Tápláléka kouillon és tej. Egyik lap jelenti, hogy az operáció alkalmával a kelésből egy font qenyinyet vettek ki.

London, június 27.

Az üzleti világban nagy az elkeseredés a király orvosai ellen, akik a közönséget nem értesítették idejekorán a király válságos állapotáról. Azt mondják, hogy a közönséget két-három nappal előbb lehetett volna értesíteni és így az előkészületek költségeit sokan megtakarították volna. A kereskedők kérvényt szándékoznak intézni a parlamenthez a király orvosai ellen.

Kopenhága, június 27.

Az itteni udvarhoz nem érkeztek kedvező hírek az angol király állapotáról. Sőt tegnap este azt jelentették Londonból, hogy a király nagy fájdalmakat érez és hogy ereje csökken. A dán udvarnál a király teljes felgyógyulásában egyáltalában nem hisznek.

London, június 27.

Hamsteadban, Abotban és néhány más városban zavargások voltak a koronázási ünnepek miatt. Hamsteadban a néptömeg bevverte a rendező-bizottság helyiségeinek ablakait. A rendőrség közbelépett a tüntetők ellen és többeket letartóztatott.

Berlin, június 27.

Vilmos császár és a londoni udvar között szakadatlan táviratváltás folyik. A berlini orvosok véleménye szerint az angol király gyógyíthatatlan altesti bántalomban szenved és aligha marad életben.

Vilmos császár Londonba akart utazni, de a welszi herceg lebeszélte.

Ülés a kereskedelmi és iparkamarában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Hosszu, fontos tárgyakban bővelkedő sorrendje volt az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délutáni teljes ülésének. A határozatok között nevezetesebbek azok, a melyeket a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény tárgyában határoztak, nevezetesen az, a melylyel a bornak a megrendelés gyűjtési tilalom alól leendő kivételét ajánlja a miniszternek.

A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara pénteken délután teljes ülést tartott Kristyóry János elnöklete alatt.

Elnöki jelentések.

Az ülés a szokásos elnöki bejelentésekkel kezdődött. Ezek közül megemlítjük, hogy Horánszky Nándor elhalt keresk. miniszter özvegye köszönő levelet intézett a kamarához a kifejezett részvételt; hogy a kamara üdvözölte Láng Lajos kereskedelmi minisztert hivatalának elfoglalásakor; hogy a teljes ülés igaz részvétét fejezte ki Ráth Károly levelező tagjának elhunyt főlött; hogy a kereskedelmi miniszter nem teljesítheti a kamarának azon kérelmét, hogy az aradi fiókpostának a kincstári palotában vagy a sóházban adjon helyett; hogy a miniszter tudatta, miszerint az aradi közmühelytelep dolgában megegyezésre jutott az aradi villamosági részvénytársasággal; hogy az elnökség felterjesztette a honvédségi bakkancs szállításra beérkezett ajánlatokat, számszerint 85-öt és 8400 pár lábbeli megrendelését kérte a kerület cipészei számára, hogy az arad- és békésmegyei távbeszélő hálózat egybekapcsolásának költségei biztosítottak s az egybekapcsolás legközelebb megtörténik; hogy Mittelmann D. Ferenc volt aradi szeszgyáros Aradra tele-

pedésének 70-ik évfordulója alkalmából elszegényedett iparosok részére *szász koronát* adományozott, mely az ipartestület közreműködésével tíz szegény iparos közt osztott ki; hogy az elnökség részt vett egykori érdemes beltárgyjának: Neuman Edének szoborleplezésén és a szoborra koszorút helyezett; hogy a kamara az elnök által képviselve volt az aradi Marosid ügyében Budapesten járt küldöttségben s hogy a kamara képviseltette magát a pünkösdkor Aradon, a *fogyasztási szövetkezetek ügyében* tartott értekezleten stb.

Vásár-ügyek.

Az érdemleges ügyek során több *vásárkérdés* került elintézésre. A kamara elutasító véleményét adott a marosilyiek azon kérelmére, hogy vásárjaikat az óhitű naptár nevezetesebb ünnepnapjaira helyezhessék át, mert a vásárok határpapjai az új naptár szerinti fix dátumokra állapítandók meg; hasonlóképp elutasított *Ambrózfalva* község hetivásár engedélyezése iránti kérvénye, ellenben véleményezte a teljes ülés a hetivásár engedélyezését Mácsa aradmezei község részére.

Elutasítólág határozott a kamara a *makói kéményseprők* azon kérelmére, hogy a kéményseprési díjak felemeltessenek.

Az orosházi Ferenc József-tanonc-otthon felügyelő-bizottságába a kamara képviselőjében dr. Marschall Lajos titkár és Dégi Gyula orosházi takarékpénztári igazgató küldettek ki.

(A vigóc-törvény.)

A *megrendelőségügyi törvény* ismételtén foglalkoztatta a kamarát. A győriek felirata fölött kellett véleményt mondani az üzleti nyomtatványok és papírárakat illetőleg. A teljes ülés arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vidéki nyomdaipar és papírkereskedés védelmében az üzleti nyomtatványokat, papír- és írószereket a megrendelőségügyi tilalom alá kell vonni s oly rendelet adandó ki, hogy ilyen cikkekkal még ke eskedőknél se lehessen házalni. Ellenben a *bornak* a megrendelőségügyi tilalom alól leendő kivételt véleményezte a teljes ülés, mert itt kivételes és különleges szempontok forognak fenn és boraink minél nagyobb elterjedését lehetővé tenni egyik legfontosabb közgazdasági érdek úgy a termelők, mint a kereskedelem szempontjából.

A *marosilyei ipartestület* dolgában úgy határozott a kamara, hogy a miniszter döntése alá bocsátja azt a kérdést, vajjon ha járási ipartestület alakul, fennáll-e a belépési kényszer az egész járás iparosaira vagy nem? Ha igenlőleg dől el a kérdés, úgy a kamara véleménye szerint az ipartestületnek Marosilyén, és nem Dobrán kell alakulnia.

(A kamarai tag-választások.)

A *kamarai tagválasztásokra* vonatkozólag a titkárok értekezletének megbízásából készült besztercebányai javaslatához hozzájárult a teljes ülés, mert helyesnek tartja, hogy a kamarában az adózási fokozatok szerint megállapítandó érdekcsoportok arányosan válasszanak tagokat s a mai választási eljárás egyebekben is sok ki egészítésre és javításra szorul.

Pártolta a teljes ülés a *hiteltudósítói irodák* engedélyhez kötése és a balesetként való munkaadói felelősség határainak törvényes megszüntetése iránt kutató szegedi kamarai feliratokat; elhatározta a teljes ülés, hogy elnöke és titkára valamint az önként csatlakozni kívánó tagok által résztvesz az ősszel Debrecenben tartandó *kamarai házfelavatáson* és országos kamarai gyűlésen és ez utobbin a *megrendelőségügyi* kérdésének előadói szerepét elvállalja, hozzájárult a teljes ülés a budapesti kamara azon felterjesztéséhez, mely a *polgári törvénykezési rendeletről* szóló törvényjavaslat 37. §-ának megváltoztatását kéri kimondotta, hogy ez érdemben a kerület országgyűlési képviselőit is megkeresi a kereskedők érdekeinek a törvényhozásban leendő megvédése végett.

(A kivándorlási kongresszus.)

A *délvidéki kivándorlási kongresszus* meghívóját úgy határozta a teljes ülés, hogy a kongresszusban *nem vesz részt*, mert a beszerzett adatok szerint a kamara területén a kivándorlási mozgalom nem mutatkozik. A beszerzett adatokat azonban rendelkezésére bocsátja a kamara a kongresszus bizottságának.

Az *ecetgyártás* bajainak orvoslása tárgyában Réthy Sándor szarvasi ecetgyáros javaslata alapján határozatba ment, hogy a vegyileg előállított magasfokú ecetnek forgalomba hozásának eltiltása érdekében felirat küldessék a kereskedelemügyi miniszterhez.

Végül a gyáriparosok országos szövetségének támogatást kérő átiratát fogadták tetszéssel s a kamara üdvözlővén a szövetséget, elhatározta, hogy készséggel áll annak rendelkezésére iparérdekű munkássága előmozdításában.

Még néhány apróbb ügyet intéztek el, mire a gyűlés véget ért.

Jelen voltak: Kristóry János elnök, Domány József, Funkelstein József, Kneffel Lajos, Kohn S. N., Singer Gyula, Wadowszky Gusztáv, Wallfisch Armin, Assael József, Glück Károly, Lélek István (Makó), Müller József, ifj. Neuman Adolf, Pollák Vilmos, Reinhart Gyula, Réthy Viktor, Schör Albert, Steigerwald Alajos, inokai Tóth Lajos, Weisz Sándor kamarai tagok, Marschall Lajos dr. és Edvi-Illes László titkárok.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Gésák, operette. Rózsa Lili vendégfellép-tével.

* **Iványfó mint Schylock.** A nagy olasz művészek és Ujházi mester hatalmas alakításával összehasonlíthatni valakit, veszedelmes dolog arra nézve, akit összemérünk. Hogy *Iványfó* Jenő, ki a *Velencei kalmár* címszerepében mutatkozott be ma este az aradi közönség előtt, ezt az összehasonlítást derekasan kiállja, az nagy dicséret. S erre ő telj séggel rá is szolgál. A nagystíliú alakot, melylyel igen könnyű a szin-padi tultengésbe tévedni, kellő mérséklettel s e mellett mégis megkapó erővel játszotta. Elejétől végig a klasszikusan kegyetlen, igazi Shylock volt s ott, ahol a hatások kiaknázására módja nyílt, élt is a helyzettel. Abban a nagy jelenetben, mikor a bíróság előtt a húst követeli, megdöbbenő volt, vad, vérszomjas, de igaz. A közönséget, mely szép számban gyülekezett egybe, meghódította s őszinte tapsokra ragadta. A többi szereplő közül azokat említjük meg első sorban, kik nem szavaltak. Bizony csak kettőről szólhatunk: *Zilahi-ról* és *Mariházi-ról*. *Zilahi* Lancelot Gibbót, *Shylock* cselédjét játszotta s kedves derűt támasztott minden mozdulatával. A tapsból bőven jutott ki neki és sokat lendített az est sikerén. *Mariházi* kis szerepét sok intelligenciával alakította és igazi hangját jól esett hallanunk a deklamációk között. Ha ettől az általános hibától el tudnánk tekinteni, akkor *Gazdy* Aranka (Portia) hévvel teli játékát is megkellene dicsérnünk, valamint *Ternyei-t* és *Csiky-t* is.

(L—y.)

* **Rózsa Lili vendégjátéka.** Nagy várakozás előzte meg *Rózsa* Lili vendégjátékait, melyek elseje holnap, szombaton este lesz a *Gésák*-ban. A művész nő Rolly-Polyt, ezt a kiválóan hatásos szerepet játsza, melyben bő alkalmat nyílik kedvességének és pompás táncművészetének érvényesítésére. Ma vett részt az első próbán, hol a vele együtt szereplő pályatársait is elragadta. A művész nő szerepéhez fényes öltözékeket és zítettett, hogy ezzel teljessé tegye a hatást. Az előadás egyáltalán sikeresnek ígér-

kezik. Mímózát *Zilahiné-Singhoffor* Vilma játszsa, Vuncsit pedig *Polgár*, ki több új kupléval készül erre az estére.

* **Miss Duncan** A nagyhirű kaliforniai táncművész nő első felelte az aradi színházban vasárnap este lesz. A táncokat egy bevezető előadás fogja megelőzni. A tánc produkció előtt *Szabó* Irma előadja Szécsi Ferenc monológiáját: *A bálkirályné-t*.

* **Déri Jenő Pozsonyban.** *Déri* Jenő, Leszkay volt aradi színtársulatának kiváló tenoristája tudvalevőleg tőlünk a m. kir. operaházhoz szerződött. Ma egyik színházi lapban azt a meglepő hírt olvasuk, hogy *Déri* ott hagyja az operát s oktobertől kezdve *Szendrey* Mihály pozsonyi társulatának lesz a tagja. Ugyanazon színházi lap közli, hogy *Sugár* Aranka énekesnő a kolozsvári színtársulathoz szerződött.

* **A Vizözön diszletei.** A Simonyi u-cai régi színház festő-terében sokan fordulnak meg a *Vizözön* című darab remek diszleteinek meg szemlélésére. A látványosság számba menő diszleteket, *Végh* István művét, holnap szombaton délig bárki megnézheti.

Az iskolák beszámolója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az aradi iskolák közül elsőnek adta ki értesítőjét az *aradvárosi polgári fiú iskola*. Az évkönyvet, mely a harmincadik évfolyamról számol be, *Almás* T. Pál igazgató állította össze.

A vezető cikk a *hét osztályú polgári iskola* kérdésével foglalkozik, miként tavaly is. Az elmúlt év folyamán — jegyzi meg a közlemény — a polgári iskola reformját illetőleg a miniszter:ről nem tudhattunk meg semmit, tehát nem csoda, hogy a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik közöttünk. Ernőfogva a *polgári iskolák reformálásáról* illetőleg, nem mondhatunk semmiféle biztató szót, mert az országos polgári iskola egyesületnek kitartó és elismerésre méltó küzdelme aligha győzedelmeskedik egy miniszterrel szemben, kivált akkor, ha a miniszter lelkesedése megcsappant, vagy már is elkedvetlenítette a sok ellentállással szemben folytatott jóakaratu harc.

Az eszterdői történetének kimagasló eseménye volt az intézeti zászló felavatása, mely a múlt évi június 24-én ment végbe nagy ünnepélyesség között. A zászló-anyai tisztet *Varjassy* Árpád kir. tanfelügyelő neje viselte. Az ünnepélyen részt vett a város egész előkelősége.

A tanulók *magaviselete és szorgalma* nem volt kielégítő. Főbaj, hogy sok szülő javító intézetnek nézi az iskolát. Számos szívet keserítő esetet tudnánk elsorolni az elmúlt évről — mondja a jelentés. De hát atyai jóakarattal vagyunk minden esetről a szegény gyermek iránt, amidőn elkövetünk mindent, hogy megjavítsuk a rossz uton járó gyermekeket; leszünk azért most is atyai jóindulattal a szegények iránt és elnyeljük keserűségünket. Ha mégis eredményt mutatnak az érdemjegyek, az olyan, mint ama gazdálkodó ember, akinek a természet meglátogatta a féreg, a fagy, azály és jézeső. Van eredmény, de dicsekedni vele nem lehet, panaszkodni igen, és azt tesszük mi is.

Az *előmenetel* összhangban volt a fogyatékos szorgalommal. Az *egészségi állapot* kielégítőnek mutatkozott.

Több kirándulást rendeztek és a bazafias alkalmakkor ünnepélyeket tartottak. A tanulókat az elmúlt évben is segélyezték s itt főképpen a szegény tanulókat segélyező egyesület járt elől.

A tanári karban változások állottak be. *Somogyi* Agoston rajztanár harmincesztendei buzgó és eredményes szolgálat után nyugalomba vonult. Helyét *Wagner* J. Agoston foglalta el.

A tanulók száma az év végén 448 volt, ezek közül kitünő előmenetelű 16, jeles 39, jó 85, elégséges 140, egy tárgyból elégtelen 46, kettőből 40, háromból 22, többi tárgyból pedig 56.

A *legjobb tanulók* névjegyzéke a következő: az első a) osztályban: *Himler* Sándor; első b)

osztályban: Kett Lajos, Koszka Gyula; első c) osztályban: Zorán Zoltán; második a) osztályban: Lenc Róbert, Allerhand Béla, ifj. Hesz Jenő; második b) osztályban: Siha József, Szida György, Sztanojev Angyellio; harmadik a) osztályban: Beller Péter, Kósa Tivadar, Koszka József; harmadik b) osztályban: Weser Richárd; negyedik a) osztályban: Bálint Gyula, Benkő Albert; negyedik b) osztályban: Püspöki Gyula.

A tanulók felvétele a jövő tanévre szeptember 1—3-án történik.

Rangvesztés a Gotterhalte miatt.

(Lelokozott lapszerkesztő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 27.

Ujabb esete van a Gotterhalte-nak. Egy nagyváradi lapszerkesztőt, mivel tavaly valamelyik katonai ünnepen nem viseltetett elég tisztelettel a Gotterhalté-val szemben, megfosztották tartalékos tiszthelyettesi rangjától. Az eset részleteit Nagyváradról a következőkben táviratozzák:

A nagyváradi magy. kir. honvéhadapródiskola tavaly augusztus hó 13-án tartotta évzáró ünnepét. Az ünnepen a meghívott vendégek sorában megjelent Halász Lajos lapszerkesztő is, aki egyben a császár és kir. 37. gyalogezred tartalékos tiszthelyettese. Mikor az ünnep sorára zenekar a Gotterhalt-et játszotta, a jelenlevők egy része felállott és levette kalapját, más része ellenben *ülve maradt* és kalapját a fején hagyta. Az utóbbiak között volt Halász Lajos is.

E miatt ellene följelentést tettek. Halászt többször faggatták kihallgatással, s ezek hatása alatt Halász végre kijelentette, hogy inkább lemond a rangjáról, hogy vége legyen az ügynek. Erre nyilatkozatot adtak, eléje aláírás végett, amelyben kijelenti: csak azért mond le a rangjáról, hogy a becsületügyi eljárást kikerülje. Halász azonban ezt a nyilatkozatot *nem volt hajlandó aláírni*.

Erre ez év január 10-én a 17. gyaloghadosztály becsületbirósága, Wachsmann Vilmos ezredes, az aradi 33. gyalogezred parancsnokának elnöklésével összeült. A bíróság, tekintve Halásznak kitűnő katonai minőségét, *nem találta elegendő okot* ahhoz, hogy Halászt rangjától megfosssa.

Ezt az ítéletet fölterjeszték a hadügyminiszteriumnak, ahol azonban azt nem vették tudomásul, megsemmisítették és új bíróság kijelölését rendelték el.

Erre április 22-én összeült a 17. gyaloghadosztály becsületügyi tanácsa Melczér Ferenc, a 39. gyalogezred parancsnokának elnöklésével. Ez a bíróság Halászt *tiszthelyettesi rangjától megfosztotta és mint közlegényt a szegedi 46. gyalogezredes osetotta be*. Az ítélet indokolása azt hozza föl, hogy Halász megsértette a Ständesehret, a mikor a Gotterhalte eljárása alkalmával *nemtetszésének kézmozdulattal is kifejezést adott*.

Az ítélet, amelyet most kézbesítettek Halásznak, Nagyváradon élénk föltűnést keltett. Halász Lajos a nagyváradi függetlenség és 48-as párt lapjának szerkesztője. Valószínű, hogy az eset ügyében a megnyíló ülészek alkalmával interpellálni fognak.

TANÜGY.

(—) Képesítő vizsgák az aradi tanítóképzőben. Az aradi állami tanítóképző intézetben tegnap délelőtt fejezték be a tanítóképesítő vizsgálatot. A vizsgálat Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő elnöke alatt hétfőn vette kezde-

tét s minden megszakítás nélkül négy és fél napig tartott. Jelentkezett a tanképesítő vizsgálatra összesen; 39 tanítójelölt, kik közül megfelelt 31, visszavetett 8 jelölt a jövő tanév karácsonyáig.

A miniszteri rendelet értelmében az ideai oklevelekben az általános osztályzat már nem lesz feltüntetve. Az új tanítók a következők:

Balogh János, Bogocán Arzén, Cárán Dániel, Csokány Jenő, Dunay Andor, Éberlein Antal, Frölich Lipót, Göttl Károly, Halmos Alajos, Hirsch József, Karlik József, Kleindl Jakab, Kovács Mihály, Mengyán Gyula, Pataky Béla, Philipp János, Piblinger Lajos, Schaff György, Schreiner Miklós, Szenes Miksa, Sebestyén Mihály, Szántó Károly, Szántó Lajos, Szeitz Nándor, Szilágyi Sándor, Stefanovits Pánta, Ujlaky István, Unterweger József, Vargha Gyula, Vargha Imre, Zappe Janos.

Ügyvédek panasza

az aradi törvényszék ellen.

(A vádtanács és a felebbezésitanács ítékezésével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az aradi ügyvédek tekintélyes része egy memorandumot köröz, melyet panasz-levélként fognak benyújtani az aradi ügyvédi kamarához az aradi törvényszék két tanácsa: a felebbezési és vádtanács ellen.

Kettős az ügyvédek sérelme. Egyik az, — s ez a súlyosabb — hogy a felebbezési tanács nem nyújt alkalmat a védőknek a felebbezési tárgyalás alá kerülő ügyek *kellő megvédésére*, sőt — mint a beadvány mondja — állítólag maguk a bírák *unszolják az ügyvédeket arra, hogy védelmükkel röviden végezzenek*; a másik pedig, hogy a vádtanács a tárgyalási terminusokat nem tűzi ki olyan körültekintéssel, hogy az ügyvédek a tárgyalásokon más ügyeik elhanyagolása nélkül megjelenhessenek.

Ez volna röviden a két panasz-tárgy, melyekkel érdemileg vezető cikkünkben foglalkozunk. A memorandum maga részletes indokolással adja elő az ügyvédek panaszát a következőkben:

Tekintetes kamarai választmány!

Köztudomású dolog, mert általános a panasz az ügyvédi karban, hogy mindazon büntető ügyekben, melyek mint felebbezési ügyek másodfoku elintézés végett az aradi törvényszék elé kerülnek, *nem a kellő rigorozitással*, sőt határozottan állíthatjuk, hogy az ismeretes *felületességgel nyerne elintézését*. Sajnos, így kell nyilatkoznunk amaz ügyekről is, melyeket a vádtanács elintéz. Pedig a felebbezett ügyek nagyobbára tovább nem jogorvosolhatók.

A vádindítvány ellen beadott kifogások ha elvették, ennek következménye a jogerős vádáláhelyezés, mely következményeiben sok tekintetben egyenlő az elsőfoku elítéléssel. Ügyvédnél, tisztviselőnél az állásától való *felüggesztést* vonhatja maga után, eltekintve egyébként az erkölcsi tekintetben való tönkretételről, amit esetleg egy felmentő ítélet se képes helyreállítani.

Ha valahol, úgy azon ügyeknél, amelyekben a törvényszék legfelső ítélkező fórumként szerepel, kellene a legnagyobb körültekintéssel a jog, törvény legszigorubb mérlegelésével eljárni. Ne hurcoltassék senki indokolatlanul a főtárgyalás elé s ne szenvedje, nyögje végig ártatlanul a vádlottak padján azon lelki györelmeket melyet soha sem lehet gyógyítani.

Kénytelenek vagyunk szót emelni a tisztességes jogvédelem érdekében, melynek *e tanácsnál korlátozását látjuk*.

A gyors és felületel elintézés eredményeképp áll elő az ártatlanok nagyszámu felmentése főtárgyalások alkalmával, s általános a panasz, hogy a II. fokulag járásbiróságilag elintéztet ügyekben alig pár percnél elintézés után többnyire helybenhagyó határozat hozatik, s valóságos fehér hollószamba megy egy változtató vagy feloldó ítélet, pedig az egyes bíró a tárgyalás

hevében itélethozatalkor emberi gyarlóságánál fogva gyakran tévedhet.

Panaszoljuk továbbá, hogy a tárgyalási határidőkről, mint a felek jogi képviselője gyakran a bíróságtól *meghívást nem kapunk*.

Panaszoljuk, hogy a végtárgyalások alkalmával, különösen a kifogások tárgyalása alkalmával tájékozatlanok vagyunk aziránt, mikor jövőnk sorra a tárgyalásnál. Zárt ajtók mögött tartatván a tárgyalás, vagy kénytelenek vagyunk reggeli 9 órától délig subás parasztokkal együtt az ajtó mellett leselkedni, várva: mikor szölitják nevünket, vagy pedig eltávozva onnan, hacsak egy pillanatra is, más ügy elintézése végett, kitesszük az ügyet annak, hogy a fél érdeke *szóbeli védelem nélkül marad*. Egy kis tapintatossággal ezen segíteni lehetne, például, ha az idézések órára és negyedórákra felosztva tüzetnének ki, akkor a ránk és a felekre káros elmaradástól meglennénk mentve.

Panaszoljuk, hogy valóságos *rábészülésnek vagyunk kitéve a bíróság tagjai részéről, hogy a védelmet csak pár szóban adjuk elő*. Van eset rá, hogy ily hatás alatt alig marad időnk a felebbezési díj felszámítására, ami egyébként ott feleslegesnek mutatkozik, mert egy felebbezés és tárgyalás, vagy kifogás és tárgyalásért a díj megállapított skála szerint 10 korona. Ez talán azért van ilyen kevésre szabva, hogy ezáltal is figyelmessé legyünk téve a felek érdekében *csekély tevékenység kifejtésére*.

Mennyiben felel meg mindez a jó igazságszolgáltatás fogalmának a tekintetes ügyvédi kamarától várjuk a választ, remélve egyszerűs mind a sérelmek orvoslását és hogy a gyári módra készült ítéletek száma apadni fog.

Az aradi ügyvédeknek régi panaszuk az aradi törvényszék ellen az, hogy a bírák megfeszített munkaereje nem győzi meg a munkahalmazt. — A fent elsorolt sérelmek is ennek a legyőzhetetlen munkahalmaznak következménye s a leghathatósabb orvoslás kétségtelenül az volna, ha a törvényszék *birói karát számban megszorítaná*.

Az ügyvédek memorandumja, melyet a mai napig mintegy husz aradi ügyvéd irt alá, a kamara utján az igazságügyminiszter elé kerül.

Aradmegyei konyak francia vignettával.

(Egy konyak-gyár iparkihágása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Nevezetes iparkihágási ügyben adott véleményt mai ülésén az aradi kereskedelmi és iparkamara. Egy aradmegyei iparvállalat saját termékeinek egy részét francia cégek vignettáival bocsátotta forgalomba, amit a kamara iparkihágásnak és büntetendőnek minősített.

A Világosi Cognacgyár részvénytársulat nemrégiben több üveg cognacot akart Csehországba szállítani. Mikor ezek az italdó lerovása alá estek, a pénzügyről biztosság konstata, hogy az üvegeken *francia gyárak címkei* vannak, s e miatt följelentést tett a gyár ellen a világosi fősolgabiróságnál, iparkihágás miatt.

A világosi fősolgabiróság a részvénytársulatot *fölmentette*. Felebbezés folytán az ügy Aradvármegye alispánjához került, a ki erre nézve az aradi kereskedelmi és iparkamarától kért véleményt.

A kereskedelmi és iparkamara elnöksége, mielőtt az ügyet határozathozatalra bocsátotta volna, fölvilágosítást kért *Párisban*, hogy az üvegek vignettáin levő francia gyárak tényleg léteznek, vagy sem. A fölvilágosítás az volt, hogy a vignettákon szereplő három francia cég közül az egyik tényleg fennáll, a másik *kettő azonban teljesen ismeretlen*.

Ennek alapján határozott ma a kamara teljes ülése. A közös bizottság annak kimondását javasolta, hogy miután a gyárból részint létező, részint nem létező francia cégek vignet-

táival küldtek szét cognacot, tehát hamis jelzéssel és valótlán megjelöléssel, a mi tiltva van, kihágás forog fenn és a gyár büntetendő.

A teljes ülés hozzájárult a javaslatához és ily értelemben teszi meg véleményét Aradvármegye alispánjához.

Ezt megelőzőleg egy másik iparkihágási ügyben hozott véleményt a kamara. Egy ágyai kereskedő végeladást hirdetett s ezért megindították ellene az eljárást. A kamara kimondta, hogy mielőtt véleményt adna, új vizsgálat elrendelését s a kihágás tényének biztos megállapítását kívánja,

MULATSÁGOK.

(=) Zenevizsga Ujaradon. Weninger József ujaradi zeneiskolájának növendékei június hó 29-én a Martini-féle vendéglő nagytermében délután 5 órakor zártkörű zenevizsgát rendeznek, melyet tánc követ.

Érdekes lelet

a Minorita templomban.

(Az építés története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

A minoriták templom tornyának bontásánál érdekes leltre bukkantak ma. A téglák közé befalazva egy régi itcés üveget találtak, melyben egy sereg régi pénz volt s egy vastag rongypapíron nevezetes írás. A régi pénz — számszerint huszonhét — a tizenhatodik és tizenhetedik századból valók, az írás pedig, mely latin nyelvű, a templom építéséről szól és sok érdekes adatot tartalmaz. Szövege szó szerint a következő:

Hála Istennek, hogy a minoriták tornya a folyó évben készen van.

A mindenható Isten, boldogságos Szűz Mária, Szerafikus Szt. Ferenc és csodatevő Szt. Antal tiszteletére az aradi konvencionális minorita atyák által elkezdett 1752-ben és szerencsésen bevégeztetett 1823-ban;

mely évben VII. Pius pápa igazgatta az egyházat,

Ferenc esásár Magyarország koronáját bírta.

Köszeghy László ő excellenciája a csanádi egyházmegyét igazgatta, Aradmegye főispánja (comes) méltóságos Wenckheim József volt.

alispán Kovács János, másod-alispán Bittó Béla, Aradváros és Mutin prefektusa Markovits József.

Midőn a Szt.-Erzsébetről elnevezett minorita-rendet Grünvald Lőrincz miniszter provinciális igazgatta.

A kincstár, az állam, a rend és a polgárok adakozásából, magának a rendháznak segítségével, szakadatlan munkával építették a tornyot a családban létező atyák.

A város polgármestere Arsits Szabbás, a város bírása Klein Ferdinánd, kvardián Rácz Hieronymus, prezidens Losso Dávid, bölcsészettanár Hock Alajos volt, Grau Dominikus német hitszónok, Rátvay Valér német hitszónok, Szubányi Juono magyar hitszónok, Czirer Fülöp, Kis Jakab tanárok, Abrahám János gazdasági felügyelő segéd-testvér, Korpás Elek segéd-testvér sekrestyés; bölcsészethallgató rendi papnövendékek: Szepes Antal, Mandy Vince, Suhotyá Mansvéd, Holló Béla.

E tornyot építették Hoffer kőműves mester, Fetti Ferdinánd ácsmester.

O-Arad, 1823. június 7.

Eddig tart a nyomtatott szöveg, mely alatt tintával írva ez áll:

Ugy van

Rácz Hieronym,
a rendház főnöke és az ó-aradi
rendházi plébánia plébánosa.

Kenyérsütő-gyár Aradon.

(Konkurrencia a pécskai kenyérnek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Az aradi piac egyik specialitásának: a pécskai kenyérnek versenyzője lesz rövid idő múlva. Tudvalevő, hogy a pécskaiak minden nap, különösen a hetipiacok alkalmával, nagy mennyiségben hozzák Aradra a saját sütésű házi kenyereiket, s a fogyasztó közönség legnagyobb részt azzal fedezi szükségleteit. Mi a pécskai kenyérnek a receptje, vagy a titka, nem tudni: annyi bizonyos, hogy a pécskai kenyérnek Aradon nagy keletje van, sőt nemcsak itt, hanem másutt is híres, majdnem annyira, mint a szegedi paprika, a kassai sódar, a debreceni kolbász, vagy hogy egy cikk-nél maradjunk: a sorokári kenyér.

A mint értesülünk, Aradon legközelebb nagyszabású kenyérsütőgyár kezd meg működését. Reiser Zsigmond gyulai gőzmalom tulajdonos alapít ilyen vállalatot Aradon. A gyár helye az újterem-utcai volt keményítő-gyár lesz, és hir szerint, már alá is írták a gyárépület bérletére vonatkozó szerződést.

Az új vállalat főként a kenyérsütésre van alapítva. Naponta, huszonöt-harminc métermázsa lisztet fog földolgozni kenyérsütésre. A produktumaival pedig, a mint említettük, főként a pécskai kenyeret akarja az aradi piacról kiszorítani, s azzal a minőség és a jobb íz dolgában akar versenyezni.

A hir kétségen kívül élénken fogja érdekelni az aradi gazdasszonyokat. A pécskaiak között bizonyára nagy riadalmat fog kelteni az új gyár terve, a mely nemcsak egy keresetforrásukat, de régi dicsőségük egyik tárgya, s egyik büszkeségük ellen üzen hadjáratot. Megeshetik még, hogy a konkurrencia révén ép azok, a kik eddig nekünk a mindennapi kenyeret megadták, fognak tőlünk kenyeret kérni.

Nagy család egy pénzintézetben.

(Egy csalóbanda körözése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 27.

Röviden megemlékezünk arról a nagyszabású csalásról, a melyet az osztrák-magyar monarchia I. általános tisztviselő-egyletének takarékos és előlegező társulata kárára követtek el. Ebben, a mint lapunknak táviratozzák, a budapesti rendőri sajtóiroda a következőket közli:

A Németh Imre dr. ügyvéd által képviselt, „Az osztrák magyar monarchia I. általános tisztviselő-egyletének Budapest (Budai) takarékos és előlegező társulata — szövetkezet korlátolt felelősséggel“ (bejelentett cég, II. Csónak-utca 2. sz.) — egy panasz beadványt intézett a főkapitánysághoz, melyben Czigler Jenő, Benkő Gusztáv, Halmos Jenő, Czenkl Rezső, Freund Manó és Molnár Jenő nevek alatt szerepelt ismeretlen tettesek ellen, a feljelentő kárára elkövetett csalás és okirathamítás miatt, megbüntetésüket kéri.

Czigler Jenő, a Magyar Általános Hitelbank hivatalnok, (lakik: Üllői-ut 68. sz. III. em., 24. sz.) a kinek le nem foglalt 3000 korona évi fizetése van, 1901. november 7-én 1600 korona kölcsönért folyamodott a panaszos társulathoz. Ez, miután Czigler kézzépénzfizető kezeseiként Benkő Gusztáv (lakik: V. Nádor-utca 11. sz.) le nem foglalt 3000 korona évi fizetéssel bíró hivatalnok társát és Halmos Jenő (lakik: I. Lipót-körut 23. sz. III. em. 24. sz.) le nem foglalt évi 2800 koronával bíró hivatalnok társát jelentette be s személyazonosságukat okira-

tokkal szabályszerűen igazolta, halála esetére pedig az Első Magyar Általános Biztosító Társulat által 1600 koronáról kiállított életbiztosítási kötvényt csatolt, a kölcsönt folyósították. Ugyanilyen módon ez év január 10-én Czenkl Rezső kért kölcsönt a társulattól, a ki ugyancsak a Magyar Általános Hitelbank tisztviselőjének adta ki magát (lakik: Rottenbiller-utca 29. sz.) Czenkl kezeseiként Freund Manó (lakik: Váci-körut 18. sz.) és Molnár Jenő (lakik: Nagymező-utca 48. sz.) hivatalnoktársait nevezte meg, akiknek szintén nincsen lefoglalva a fizetésük. Az a lós halála esetén kifizetendő életbiztosítási kötvényt is mellékeltek és a bank a 2400 koronás kölcsönt is folyósította. A kölcsönt fölvevők a havi visszafizető részleteket azonban nem fizették. Erre postán intő leveleket küldöttek; de azok fölbontatlanul érkeztek vissza, rajtok ezzel a megjegyzéssel:

„Ismeretlen, nem kézbesíthető.“

A bank az ügyet ügyvédnek adta át, a ki tudatta a céggel, hogy okirat hamisításról van szó, mert a nevek, a lakcímek koholtak és az illetők nem hivatalnokai a Hitelbanknak. Erre a bank megtette a följelentést. A csalók a szükséges nyomtatványokat céglenyomatok útján állították elő és jól kellett ismerniök az eljárást, hogy hogyan kell eljárni a kölcsön felvételnél. A csalást és okirathamítást valószínűleg mindkét esetben ugyanazok követték el. A rendőrség nyomozza a tetteseket. A károsult tisztviselő-egylet a tettesek kézrekerítőjének hatszáz korona jutalmat tűzött ki.

A mint az éjjeli órákban táviratozzák, a fővárosi rendőrség Czeglér Armin, a jelzőlog hitelbank 25 éves hivatalnokát ma délután letartóztatta. Megállapították ugyanis, hogy ő követte a csalásokat.

A román miniszterelnök, mint Mangra pártfogója.

(Sturdza közbenjárása Goluchovszkynál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Nagy feltűnést és méltó felháborodást keltő hir került napvilágra az aradi román püspökség kérdésében. Arról van szó, hogy Mangra Vazul a megerősítés után való kapkodásában pártfogót talált Sturdza román miniszterelnök személyében, a ki a külügyminiszter útján igyekszik odahatni, hogy Mangra püspökké választása megerősíttessék.

A Politikai Értesítő című nyomatos, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a következőket jelenti:

Mangra Vazulnak a püspöki székhöz való ragaszkodásáról érdekes dolgokat beszélnek román körökben.

Ezek szerint Mangra személyesen fölkereste a Karánsebesen székelő Popea Miklós püspököt, hogy a canonica visitatio-n mellette legyen, s így ügye a kormány elé kerüljön, az a választást kedvező értelemben terjessze a király elé.

Mangra Vazul emberei Sturdza román miniszterelnököt is megkörnyékezték Mangra érdekében, hogy a román miniszterelnök Goluchovszky Agenor gróf osztrák-magyar külügyminisztert bírja rá, miszerint az udvarnál járjon közbe, hogy kérjék be a magyar kormánytól a püspök-választásra vonatkozó iratokat és erősítsék meg őt a püspöki méltóságban.

Ezt a föltevést hir szerint megerősíteni látszik az a körülmény, hogy a román miniszterelnök, midőn Bécsen át Karlsbadba

utazott, hosszabb ideig tanácskozott Goluchovszkyval.

A közlemény tartalmának második része, a mely Sturdza román miniszterelnök beavatkozásáról szól, egyenesen kihívja maga ellen minden magyar ember tiltakozását. Sturdza román miniszterelnöknek semmi joga nincs ahhoz, hogy a magyar kormány hatáskörébe, hivatásába beavatkozzék és hogy a magyar állam ügyeiben szerepvivő legyen. Elég szomorú, hogy a kulturliga révén, és egyéb ügyekben a magyarországi románok egy része romániai befolyás alatt áll, s annak aláveti magát; de a magyar kormánynak szegénységi bizonyítvány lenne az, ha elhatározásában, cselekedeteiben a román miniszterelnök akarata érvényesülne. Mangráék úgy látszik, maguk érzik, ügyüknek vesztett voltát, a midőn ily eszközök-höz nyulnak, s jellemző az ő választott püspökük hazafiságára, az államhoz való hűségére, hogy a román miniszterelnökben keresnek részére pártfogót. A magyar kormányt most már annyival inkább kell, hogy a magyarság és az állam érdekei vezessék fölterjesztésében, különben könnyen azt hihetnék, hogy Magyarországon az történik, a mit Sturdza román miniszterelnök akar.

SPORT.

Az Aradi Athletikai Klub házi versenye.

— A sporttelep megnyitása. —

Arad, június 27.

Holnap, szombaton délután 5 órakor a Török Gábor-utca végén levő sport-telepén tartja meg házi atletikai viadalát az Aradi Athletikai klub. A verseny iránti érdeklődést mutatja az a negyven nevezés, amit idáig felvett a klub kapitánysága.

A verseny-bizottság a következőképen alakult. *Verseny bírók:* Szatmáry János, Lacay István, Palotay Antal. *Verseny-intéző:* Lészai Ottó. *Indító:* Lángh Oszkár. *Verseny-jegyző:* Ifj. Vass Gusztáv. *A football-mérkőzésen versenybíró:* Szathmáry János. *Touch bírók:* Gandtner Rezső, Schauer Gábor. *Goal bírók:* Boros Béni, Keller Gyula. *Versenyzők:*

100 yardos síkfutás: Heeger Antal, Heeger János, ifj. Péterffy Antal, Székely Károly.

200 yardos síkfutás: (Ifjusági verseny) Goldzieher Vilmos, Korányi Barnabás, Pecsénye István, Probst Lajos, Szathmáry Béla, Szerinka László.

Magas ugrás: Heeger Antal, Heeger János, ifj. Péterffy Antal, ifj. Keresztes Gyula, Székely Károly, Strifler Béla, Szeredy Gyula, Neidenbach Odön.

Staféta-futás két négyes csapatban.

Diszkosz-vetés (handicap): Lángh Oszkár (előny nélkül), Székely Károly (előny nélkül). Bogsán Károly (2 m. előny), Probst Lajos (4-20 m.) Reicher László (6-20 m.) Gaal Zoltán (6-80 m.), Pecsénye István (7 m.), Szathmáry Béla (7 m.).

Negyed angol mértföldes síkfutás: Baum János, Greiner Károly, Heeger Antal, Heeger János, Keller Gyula, ifj. Keresztes Gyula, Pataky Sándor, Preisinger Béla, Pivny Béla, Pivny Andor, Vass István, Vljajkovits Milán, Neidenbach Odön, Strifler Béla, Szeredy Gyula, Szontagh Gusztáv.

Az atletikai viadalt két football csapat training-mérkőzése fejezi le. Ülőhelyekről gondoskodva van. Belépő-díj nincs.

+ A Meteor aradi kerékpár-klub e hó 28-án este nyolc órakor válaszmányi ülést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

A Gazdasági bank közgyűlése

(A főszámoló-bizottság lemondása.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, június 27.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárral egy időben jutott válságba a vele kapcsolatban álló Gazdasági bank részvénytársaság. A Polgári Takarékpénztár a válságot szerencsésen kiheverte, s a reaktiválás után örvendetes fejlődésnek indult, azonban a Gazdasági Banknál hasonló mentő-akcióra gondolni se lehetett.

A főszámolásban levő Gazdasági bank részvénytársaság haldoklásában holnap újra nevezetes mozzanat következik be, a bank eddigi főszámoló bizottsága, a mely egyben a Polgári Takarékpénztárnak is főszámolója volt, leköszön, s helyébe a részvényesek újat jelölnek ki.

A bank részvénytársasága holnap délután hat órakor közgyűlést tart, a melyen a főszámoló bizottság tagjai: Böhm Adolf, Henrich Sándor, Natland Bernát, Ottenberg Tivadar és Ledeschi Viktor beadják lemondásukat.

A főszámoló bizottság ezen elhatározását jelentés kíséretében teszi meg, a melynek tartalma, a mint értesülünk, a következőkre terjed ki:

A főszámolók hangsúlyozzák, hogy a midőn az Aradi Polgári Takarékpénztár főszámolói tisztét elvállalták, azért vállalkoztak hasonló szerepre a Gazdasági bank főszámolásában is, mer: egyrészt a Polgári Takarékpénztár és a Gazdasági bank között fennállott szoros kapcsolat az egyöntetű eljárást tette kívánatossá, másrészt annak okán, mert a Polgári Takarékpénztár a Gazdasági banknak legnagyobb részvényese és legjobban érdekelt hitelezője volt.

A bizottság beszámol az intézet érdekében tett lépésekről. A felszámolást elősegítette, hogy a Polgári Takarékpénztárnak a főszámoló-bizottság által is elősegített reaktiválása révén a Gazdasági bank tulajdonában levő Polgári Takarékpénztári részvényeket értékesítették. Az intézet összes idegen hitelezőit teljesen és végleg kielégítették; a Polgári Takarékpénztárral szemben fennálló tartozás, amely a főszámolás kimondásakor 400,000 koronát tett ki, 52,000 koronára redukáltatott; ezt az aránylag csekély tartozást azonban az intézetnek még fennálló aktív követelése teljesen fedezik.

Miután a Polgári Takarékpénztár reaktiválásával azon okok, a melyek a főszámolókat a Gazdasági banknál hasonló tisztség elvállalására indították, megszűntek, s miután a felszámolás ugyanis kevés munkát ad, a főszámolók lemondanak.

A felszámolók végül kijelentik, hogy a három és fél éves főszámolás alatt semmi olyat nem találtak az intézet kezelésében, a melyben a volt igazgatóságot, s a felügyelő-bizottságot rosszhiszeműség, mulasztás, vagy gondatlanság terhelné, s ezért a volt igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a fölmentvény megadását javasolják.

A holnapi közgyűlés a jelentés tudomásul vételével a lemondás elfogadása felett határoz. Új főszámolókul, amint értesülünk, előreláthatóan Pálmai Lajos dr.-t és Haberer Györgyöt fogják választani.

Mindezek után a Gazdasági bank főszámolásának csupán egy nevezetesebb teendője van: a budapesti Dalnok-utcai ház értékesítése. Ha ez bekövetkezik, ki fogják mondani a Gazdasági bank cégének törlesztését.

HIREK.

Angol lóvásárló Aradon.

— Aradi lovak Transzváiban. —

Arad, június 27.

Az angol-bur háború idején gyakoriak voltak az aradi hetivásárokon az olyan lókereskedők, a kik az angol kormány részére itt lovakat vásároltak, a melyeket azután a transzváli harctérre szállítottak. Többnyire gyöngébb fajta, sőt csenevész lovakat vettek össze, párját 200—300 koronáért, a melyek nem nagyon váltak be a csatamezőn és nem sok jó hirt szerettek a magyar lovaknak, e miatt az angol parlamentben nagy botrány volt és vizsgálatot is indítottak a ló-panamák ügyében.

A háború ugyan megszűnt, de az angoloknak még mindig szükségük van lovakra; az okkupáció céljaira. Az előbbi példák után most azonban jobb minőséget keresnek, miután a lovakat se a halálnak, hanem az életnek szánják.

Tegnap Aradon járt Rousseau Charles, shontamptoni lókereskedő, a ki az angol kormány részére kétezer lovat vásárolt össze, de egyben francia előkelőbb tisztek részére is vásárol. Ő maga különben, a mint a neve is mutatja, francia ember.

Rousseau Aradon időzése alatt Károlyi Tibor gróf mácsai nagybirtokostól 2 lovat vett 1600 koronáért, egyet Mittler Izidor dr.-tól 300 koronáért s ezen kívül kisgazdáktól még többet.

Az angol kormány megbízottja még tegnap elutazott Aradról. Most Budapesten, a Tattersall-ban tartózkodik, a hol egyben lovainak gyűjtő-istállója van. Onnét szállítja azokat Londonba, a honnét leküldik a csapatokkal, a melyeket Transzvál okkupációjára Délafrikába küldenek.

— Lapunk mai számához vidéki előfizetőink részére postai utalványt mellékelünk. A kiadóhivatal kéri a vidéki előfizetőket, hogy a lap előfizetési díját az utalvány felhasználásával olyan időben küldjék be, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

— A király nyaralása. Bécsből táviratozzák: A király július 2-án két hónapra Ischlbe utazik. Odautaztában ő felsége jelen lesz a császárbülbium emlékére Mauerbach-Öhlíngben épített gyógy- és tápintézet ünnepies megnyitására.

— József főherceg az ágyai kápolnában. Az ágyai kápolnában, melyet László főherceg halála emlékére építettek, József főherceg kisjenői tartózkodása alkalmából, ma László napján gyászmise volt. József főherceg kíséretével részt vett a misén, melyet Lengyel József plébános szolgáltatott. Jelen volt a kápolnában Libics Adolf jószágkormányzó, Nachtnébel Ödön, Ormos Péter, Kokas József uradalmi felügyelő, Braun alezredes és Vecsey báró százados és mások. A főherceg ma több gazdaságot tekintett meg. Holnap megérkezik Kisjenőre Klobucsár Győző altábornagy, a főherceg adlátusa.

— Jancsó Benedek Aradon. Jancsó Benedek dr. egyetemi tanár néhány nap óta Aradon időzik, és mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter biztosa részt vesz az aradi román papnevelő és tanítóképző vizsgálatain. A mint értesülünk, Jancsó missziója nem csupán a vizsgák ellenőrzésére terjed ki, hanem arra is, hogy

a két intézetben az állapotokat, a melyek felől legutóbb sok panasz hangzott el, tanulmányozza, s azokról a vallás- és közoktatásügyi miniszternek jelentést tegyen.

— **Aradmegyei föld a clevelandi Kossuth-szobor alatt.** Hirt adtunk arról, hogy a Clevelandban élő magyarság szobrot állít *Kossuth* Lajosnak, s ezt a szobrot avval akarja értékessé tenni a szoborbizottság, hogy a szobor talapzatában minden város és megye területéről egy kis zsák hazai földet rak, ily módon jelképezne egy „kis Magyarország”-ot. A szobor bizottsága az *United Magyar Societies* (Kossuth Monument Fund) most Aradmegye törvényhatóságához fordult, s kérelmében, melyben elmondja, hogy szeptember 28-án, Kossuth Lajos 100 ik születése napján akarják leleplezni a Kossuth Lajos szobrát. Kéri a törvényhatóságot, hogy Aradmegye valamelyik történelmi nevezetességű helyéről küldjön egy kis zsákban földet *Tóth* András debreceni szobrász, a szobor készítője címére. A kérvényt aláírták *Csatoros* Elek, a meghívó-bizottság elnöke, és *Perczel* Elek. A kérelmet Aradvármegye bizonyára teljesíteni fogja; s a megye történelmi nevezetességű helyei között bizonyára a *világosi fegyverletétel* földje a legjobban illő és méltó ahhoz, hogy fölöle néhány maroknyi az amerikai Kossuth-szobor talapzatában legyen.

— **Tüntetés a kereskedelmi miniszterium előtt.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt a pékmesterek küldöttsége a kereskedelmi miniszter előtt akart tisztelegni, hogy tőle a *vasárnapi munkaszünet* rendezését kérjék. A péksegédek, a kik a mesterekkel hadilábon állanak, mihelyt megtudták, hogy a mesterek deputációban várnak a miniszterre. Százával gyülekeztek a kereskedelmi miniszterium budai palotája előtt és *tüntetni kezdtek.* A tüntetés zaja elhallatszott a kereskedelmi miniszter föléhez. Mikor ez megtudta a tüntetés okát, *megtagadta a mestereknek a fogadást.* A mesterek erre beüzentek a miniszterhez, hogy *ők egy tapodtat se mozdulnak el, a míg a miniszter be nem bocsátja őket.* A miniszter erre udvarias szavakban tudomására adta a küldöttség tagjainak, hogy előszobáját szívesen bocsátja rendelkezésükre, *de ő maga elmegy.* Ezt meg is tette. Nyalatt az utcán a rendőrség szétugratta a zajongókat. A mesterek, a kik végre látták, hogy hiába várnak, elvonultak a palotából.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** Aradváros pénztárvizsgáló-bizottsága, mely *Institoris* Kálmán polgármester, *Gebhart* István, dr. *Opre Péter* és *Maresch* Gyula tagokból áll, három nap óta vizsgálja a város pénztári hivatalát. Ma este fejeződött be a vizsgálat, mely a pénztári hivatalban mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Tisza István gróf balesete.** *Tisza* István grófot, aki mostanában Geszten tartózkodik, komoly baleset érte. A gróf délelőtt sétalovaglásra indult s a geszti határban egy széles árkot akart átugratni. A fiatal szilaj paripa, melyet most lovagoltak be, az akadálytól visszahökölve, felbukott, s egész testével lovasára zuhant. A gróf gyorsan kiszabadította magát veszedelmes helyzetéből, de ezenközben a ló végig rugott arcán. *Tisza* István sebján és homlokán veszedelmes sebeket ejtett a ló patkója. A gróf vérző fejjel maga vezette be lovát a kastélyba, ahova hamarosan elhívták *Szatmári* Lajos dr. körorvost, aki *Tisza* István sebeit ki-mosta és kötésekkal látta el. A délután folyamán Nagyszalontáról is hívtak orvost a geszti kastélyba. A gróf sebesülése jelentékeny s a gyógyulás több hetet fog igénybe venni.

— **József Agost főherceg a királyi palotában.** Jelentettük már, hogy *József Agost* főherceg családjával együtt a királyi várpalotába fog költözni állandó lakóképen. Erre nézve az intézkedés — újabb értesülés szerint — már akkor megtörtént, mikor *József Agost* főherceget ő felsége a honvédszállásához helyezte át s a várban nemsokára meg is kezdtek a főherceg lakosztályának berendezését. A lakás a vár krisztinavárosi szárnyának földszinti részét foglalja el, összesen huszonkét szobából és több kisebb-nagyobb mellékhelyiségből áll. Fölötte az első emeleten és a másodikon a vendéglakosztályok lesznek berendezve, a különféle rangfokozatoknak megfelelő pompával. A főhercegi lakásba a vár bamenet a jobboldali oszlopcsarnokból juthatni. Gyönyörű helyiség ez, remeke az építőművészetnek és ornamentikának. Három szalon nyílik az oszlopcsarnokba, közepén a legtágasabb, ezeket most padolják. A többi tizenkilenc szobában már a falak bevonásánál tartanak. Az összes falazat drága selyemmel lesz borítva. Ezzel még a jövő hónapban elkészülnek s augusztusra marad a többi díszítés és a bebutorozás. A főhercegi pár szeptember végén vagy október elején költözik be új lakásába.

— **Beiktatás a minorita rendbe.** *Wlassich* Anasztáz végzett római katolikus teológust vasárnap délelőtt a Kölcsey-utcai ideiglenes templomban iktatják be ünnepélyesen a magyarországi minorita-rend tagjai közé. A beiktató szertartását *Csák* Czirjék dr. rendfőnök végzi.

— **Új kereskedelmi attasé.** Fővárosi tudósítónk írja: A bolgár kormány *Baranyi* Artur budapesti bankárt magyarországi kereskedelmi attasévé nevezte ki. A kinevezéssel kapcsolatosan a bolgár kormány saját fennhatósága alatt Budapesten nagy áruházat akar létesíteni a legkülönbözőbb kereskedelmi és iparcikkek kisérvitelére. Az áruház főnökül *Baranyi* Arturt szemelték ki.

— **Elutasított kérelem.** *Sikló* községe hetipiac tartására kért engedélyt a kereskedelmi minisztertől, a ki azonban a kérelmet nem találta teljesíthetőnek s erről értesítette Aradvármegye alispánját.

— **József főherceg egy aradi vértanu házában.** Érdekes hirt jelentenek a torontálmegyei Német-Elemérről. *József* főherceg, katonai szemleutja közben, július negyedikén meglátogatja *Dániel* Ernő bárót, ottani kastélyában. A főherceg levélben értesítette a kegyelmes asszonyt, aki már nagyban készülődik magas vendége fogadására s a főherceg lakosztályát pompás kényelemmel rendezte be. A kastély *Kiss* Ernő tábornoknak, az aradi vértanunak, *Dániel* Ernő báró nagyapjának volt a tulajdona.

— **Bucsuzó főispán.** *Dicső-Szent-Mártonból* táviratozzák: A kormánybiztossá kinevezett *Sándor* János főispán tegnap vált meg *Kisküküllő* megye tisztikarától. A vármegyei tisztikar *Csathó* alispán vezetése alatt bucsuzott el eddigi főispánjától. *Fekete* főjegyző hatásos beszédben kiemelte, hogy a vármegye a távozó főispánban legelső munkását és jöltevéjét veszi el, akinek áldásos működéséért az egész vármegye közönsége, jóindulatu támogatásáért pedig az egész tisztikar a legnagyobb tisztelettel, elismeréssel és hálával tartozik. *Sándor* főispán meghatóttan válaszolt, haladást, fejlődést kívánva a vármegyének és kitartást, sikert, áldást a tisztikar működésének. A bucsutisztelgés után a távozó főispán minden egyes tisztviselőtől külön-külön bucsuzott el és *Marosvásárhelyre* utazott.

— **Síró-verseny.** A rafinériákra hajló emberek ezt is kitalálták annyi mindenféle versenyt után. Könyveket hullajtani megállapított szabályok szerint, ugyszólván parancsszóra, ez a legújabb hóbort, amely Amerikában született meg. A chicagói társaság asszonyai és leányai csinálták meg a dolgot akkor, mikor ugyanis van elég ok a termézetes könyhullajtásra. Ki tud a legtöbb könyvet ejteni egyhuzamban, ez a *erying-contest* tárgya. A könnyverseny százöt-

ven főnyi társaság jelenlétében történt meg, amelyben mindkét nem képviselve volt és az amerikai lapok annyira komolyan veszik a dolgot, hogy a tizenégy versenyző hölgy nevét, korát s némely tulajdonságait közli. Az első díjat, száz dollárt, miss *Green* nyerte el. Tizenkilenc esztendő. Mindenféle mesterkedés nélkül harmincegy könyvet sikerült hullajtani öt perc alatt. Mrs *Webb* vitte el a huszonöt. dolláros második díjat tizenkilenc kifogástalan könyvvel. És ez mind igaz.

— **Diákok és munkások harca.** Zágrábból táviratozzák: Keddre virradó éjjel tizenkét államvasuti munkás és négy egyetemi hallgató között véres verekezés volt. A vasuti munkások közül heten részint *súlyosan*, részint *könnyen megsebesültek.* A diákok csak könnyű sérülést szenvedtek. A járásbírósg tegnap két diákot két-két napi elzárásra ítélte, a másik kettő még nem került meg.

— **Új anyakönyvvezető.** A belügyminiszter *Balogh* Zoltán mikalakai községi jegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **Császár, király és trónörökös.** Az elhunyt szász király benső barátja és legkedvesebb vadásztársa volt királyunknak. Sokszor vadászgattak együtt napokig kalandozva kettesben a tiroli hegyek között. Egy ilyen vadászkirándulásuk alkalmával történt velük a következő mulatságos eset: A szász király még trónörökös volt s királyunkkal egy hosszú vadászatból tértek haza. Utközben leültek az országút mellett, miközben egy parasztszekér közeledett feléjük. A szekeres tisztességtudóan köszöntötte a vadászokat s felajánlotta nekik a szekérét!

— **Eltérünk ezen hárman is!**

A vadászok elfogadták a szíveséget s felültek a szekerre. A paraszt holmi elemőzsiával is meg akarta kínálni őket, de ezt már nem fogadták el.

— **Van nekünk is ennivalónk a tarisznyánkban, inkább mi vendégelünk majd meg téged.**

Es kirakták a tarisznya fejedelmi tartalmát. A paraszt csodálkozva kérdezte az egyszerűen öltözött vadászoktól:

— **Hol a csodába tettek szert ilyen elemőzsiára, amilyenben csak nagy uraknak lehet részük?**

Királyunk mosolyogva mondotta:

— **En bécsi vagyok.**

— **En meg Szászországból kerültem ide. Hát te ki vagy?**

— **En idevaló vagyok a hegyek közé, a nevem *König* (király.)**

A szász trónörökös erre nevetve jegyezte meg:

— **Hiszen akkor jó társaságba kerültünk. Ez itt a császár, te vagy a király, én meg a trónörökös vagyok.**

— **Eljegyzés.** *Hegyesi* Sándor borrai nagybirtokos Lugoson holnap d. e. 1/2, 12 órakor vezeti oltárhoz *Groszman* Hermina kisasszonyt, özv. *Groszman* Sámuelné urnó bájos leányát.

— **Megégett gyermekek.** Nagyszébenben, a mint onnét táviratozzák, *Klár* napszámos tegnap magára hagyta otthon két gyermekét, egy 4 éves fiúcskát és egy 7 éves leánykát. A két gyermek az udvaron lévő sertés ölben játszott és e közben valahogy tüzet fogott a sertésöl. Mire a tüzoltók odaértek, a két gyermeket *halva találták* a szénne égett deszkák között.

— **Rablótámadás.** Lugosról jelentik, hogy *Mayer* Jakab lapusniki kereskedőt, a ki áruval megrakott szekeren hazafelé igyekezett, a bozovicsi erdőben álarcos rablók támadták meg. A megtámadott ember segítségért kiáltott, mire az egyik rabló mellbe lötte. Ezután őt és kocsiját kifosztották. Munkások akadtak rá később a szerencsétlen emberre, a ki most a halállal vívódik.

— **Vérengzés a határszélen.** Az erdélyi havasokon, a magyar-román határszélen borzalmas vérengzés történt e hét elején. Az eset részleteiről most az alábbiakat írják: *Békás* határszéli község lakosainak a juhnyája fentlegelt a havasokon s a nyájak őrzésével meg-

bizott pásztorok hanyagsága folytán néha a nyáj egy része áttévedt a határon. De ugyanez az eset több ízben fordult elő a románok részéről is, a kiknek nyájait szintén fiuk legeltetik a havasokon, a mi miatt azután már többször volt csetepaté a pásztorok között. A múlt kedden a békási lakosok nyájai a határszél közelében legeltek a nyájak őrzését *Klics Márton*, *Szobonya Mihály*, *Vargucz Pável*, *Nyisztor András* és *Csibe Antal* végezték. — Eközben történt, hogy a román határról 10—12 ember, részben pásztorok, részben pedig favágók átjöttek a határon s a legelésző nyájat elakarták hajtani. A pásztorok, akik rendszerint baltát is hordanak magukkal, utjokat állották a romániai betörőknek, s miután amazok is baltával voltak fölfegyverkezve, iszonyu vérengzés keletkezett. A nagy zajra előfutott a kalibák-ból a többi pásztor is, mire azonban a vérengzés helyére értek két magyar pásztor: *Klics Márton* és *Nyisztor András* keresztül hasított koponyával a földön *halva feküdtek*. — A románok közül három halott és négy súlyosan sebesült maradt a helyszínen, mire azonban a magyarok részére a segítség megérkezett, átjöttek a román határhoz is s ezek oltalma alatt a halott és sebesült románokat átvitték a határon. Minthogy attól lehet tartani, hogy az eset ismétlődni fog, a magyar csendőrség havasi különítményeit megerősítették s most állandóan csendőrjárat cirkál a határszálon.

— **Fontos utbaigazítás.** Az utazási idény beálltával hasznos szolgálatot vélünk tenni akkor, midőn tisztelt olvasóink figyelmébe ajánljuk, hogy uti kosarak, kezi bőröndök, kezi táskák, turista ingek, elegáns kalapok fürdőre, erős talpu hegymászó cipők hölgyek, férfiak és gyermekek részére. Law-tennis és croquet játékok, stb. különös nagy választékban és feltűnő olcsó árakon, *Porter Vilmos Nagy Aruházában*, a Szabadság-terén szerezhethők be. Uti kosarak 3 koronától 20 koronáig, kezi táskák 1-től 50 koronáig teljes uti berendezéssel. Igen nagy a választék továbbá gyermek kocsikban.

— **Katonazene a parkban.** Ma szombaton este nyolc órától kezdve, kedvező idő esetén a *Baross-park* kioszkjában *katonazene* játszik.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdankat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Elveszett** tegnapelőtt este az erdélyi vonat megérkezése után a Forray-utcától a szabadság-ter 12. számú házig esetleg a lóvonaton 1 arany karlanc. A becsületos megtaláló illő jutalomra részesül *Révész Nándor* könyvkereskedésében.

Forgách Antal ügye

a büntetőbiróság előtt.

(Feljelentés a kirekesztési indítvány miatt.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

A *Forgách Berthold* ügy, a mely eddig a kaszinói becsületbiróságot foglalkoztatotta és egy sereg lovagias afférre adott alkalmat, ma a büntető bíróság előtt is szerepelt.

Forgách Antal gróf orsz. képviselő ellen a mint ismeretes, I. hó 5-én gróf *Berthold Miklós* nagyorosi földbirtokos kirekesztési indítványt nyújtott be a *Nemzeti Kaszinó* igazgatóságához. Ezen indítványában *Berthold Miklós* gróf előadta, hogy *Forgách Antal* gróf becsületszavát megszegte, becsületbeli tartozását letagadta és a bíróság előtt előtt leesküdte, miért is mint ilyent nem tartja méltónak arra, hogy a *Nemzeti Kaszinó* tagjai közt foglaljon helyet s kérte gróf *Forgách Antal* orsz. képviselőnek a kaszinó tagjai sorából való kirekesztését.

Gróf *Forgách Antal*, akit ezen állítólagos 100 frtos kölcsön ügyében a katonai becsületbiróság már rehabilitált felmentő ítélettel, mikor megtudta, hogy gr. *Berthold* kirekesztési indítványt tett ellene a kaszinó igazgatóságánál, kilépett a kaszinó tagjai sorából, azután pedig ügyvédje dr. *Bán Agost* által bünvádi fel-

jelentést tett a sértő tartalmu kirekesztési indítvány miatt nemcsak gróf *Berthold Miklós*, az indítvány benyújtója, hanem még *Madách Imre* nógrádvármegyei pénztáros ellen is, aki úgy a katonai becsületbiróság, mint utóbb a *Nemzeti Kaszinó* által kiküldött vizsgálóbizottság előtt történt kihallgatásai alkalmával azt a vallomást tette, hogy gróf *Forgách Antal* előtte beismerte, hogy csakugyan tartozik gróf *Berthold Miklós*nak 100 forinttal, de nem adja meg neki, — rágalmazás és becsületsértés vétségei címén.

Feljelentésében előadja gróf *Forgách Antal*, hogy ő, az ellene gróf *Berthold* által 100 frt tőke s jár. erejéig indított sommás perben esküt tett arra, hogy a kereseti összeggel nem tartozik gróf *Berthold*nak, ennek dacára ez és *Madách Imre* megyei pénztáros balassagyarmati lakos őt azzal vádolják, hogy becsületszavát megszegte, becsületbeli adósságát letagadta, leesküdte s így hamis eskü büntetésével gyanúsítják meg.

Farkass Gyula dr. budapesti büntető bíróság ma d. e. 11 órára tüzte ki ezen ügy tárgyalását a büntetőjárásbiróságnál.

A tárgyaláson a panaszos gróf *Forgách Antal* képviselőjében dr. *Bán Agost* ügyvéd jelent meg, a tárgyaláson meg nem jelent gróf *Berthold Miklós* *Moldován István* ügyvéd a személyesen megjelent *Madách Imrét* dr. *Csengery Gyula* ügyvéd képviselte.

A felek jelenlétének konstatálása után gr. *Berthold Miklós* védője, dr. *Moldován István* bejelentette, hogy védenca nevében 17024. ügyészségi szám alatt *bünvádi eljárást* tett gróf *Forgách Antal* ellen *folymatba*. Ezen feljelentés ügyében az ügyészség az előnyomozatot elrendelvé, annak foganatosítása végett az iratokat áttette a rendőrséghez, miért is kérte a rágalmazási és becsületsértési ügy tárgyalását felfüggeszteni az időre, amíg a hamis eskü miatt tett feljelentésének ügyében jogérvényes határozat nem hozatik.

Farkass Gyula dr. tárgyaló bíró annak megjegyzésével, hogy a 100 frtos polgári per iratainak átküldése végett ő is intézett hivatalos megkeresést a IV. ker. kir. járásbirósághoz, de onnan azt a választ nyerte, hogy az adatok jelenleg a fővárosi államrendőrségnél vannak, ahova megkeresés folytán átküldettek, — a bünvádi perrendtartás 7 §-ára való hivatkozással helyt adott dr. *Moldován István* kérelmének s a tárgyalást felfüggesztette mindaddig, amíg a hamis eskü büntette miatt gróf *Forgách Antal* ellen tett feljelentés ügyében jogerős határozat nem hozatik. Ezzel a tárgyalás végét ért.

A *Keleti E. tesítő* című kinyomatos azt a hirt közölte egyik legutóbbi kiadásában, hogy *Forgách Antal* gróf lemondott tartalékos huszárhadnagyi rangjáról. *Forgách* gróf ezt a hirt ma egy nyilatkozatoan megcáfolja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fölmentett végrehajtó. *Smikál János* radnai bírósági végrehajtót az aradi törvényszék vád alá helyezte, amiért ez *Mairovitz Mór* radnai birtokos kérelmére kiment *Kladovára* s ott *Szeveja* Julának földjéből állítólag nagyobb részt cölöpöztetett ki, mint a mennyihez *Mairovitz*nek joga volt. Ez ügyben ma kezdődött meg a fő-tárgyalás, az aradi kir. törvényszék előtt. Elnök *Földes János*, a tanács tagjai *Köller János* és *Szöllösy Jenő* kir. törvényszéki bírák. Ügyész *Domonkos László*, védő dr. *Nemess Zsiga*. Jegyző *Kovács József*. A fő-tárgyalás során kiderült, hogy *Mairovitz Mór* perben állott *Szeveja* Julával egy csekély földterület iránt, melynek az adott különös jelentőséget, hogy e darabka földön megy keresztül az az ipar vasut, mely *Grosz Jozsef*nek képezi tulajdonát. —

A radnai járásbiróság előtt lefolyt polgári perben *Mairovitz* lett a nyertes s így 1900-ban bírói végrehajtás útján részére a *Szeveja* földrészének egy darabját átadták. Ezen végrehajtást hivatali tisztéből kifolyólag *Smikál* teljesítette szabályszerűen és jegyzőkönyv felvétele melett. Egy évvel reá, vagyis tavaly őszön *Mairovitz* arra kérte *Smikált*, hogy jöjjön ki vele és mutassa meg neki a helyszínén: melyik is az a földterület, melyet 4 évvel ezelőtt adott át neki. *Smikál* e kérelemnek engedve, kiment *Mairovitz*ekkel, megmutatta a földet s többet ez ügygel nem törődött. *Mairovitz*ek ekkor állítólag nagyobb területet cölöpöztettek ki, mint amennyi részükre megítéltetett és átadott s ezért élt panasszal *Szeveja* azon hiszemben, hogy ez a végrehajtó büne. A Radnáról beidéztet tanuk az árvíz okozta vonatkésés miatt csak 11 óra felé érkeztek a törvényszékhez. A tárgyalás eredménye pedig az lett, hogy *Smikál* ellen az ügyész elejtette a vádat, ehhez a feljelentő is hozzájárult s így *Smikált* jogerősen felmentette a bíróság.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

I. Sz. P.—s. Erre a kérdésre csak ügyvéd adhat kimerítő felvilágosítást, mert a törvény rendelkezései alól sok címen ki lehet bujni. Mi azt hisszük, a valókeresetet beadhatja. Hogy minő alapon, beszélje meg egy fiskálissal.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

A földet művelő gazda alig emlékszik ilyen viszontagságos évre, melyben a szántási, vetési, stb. munkálatok, a velelmény fejlődésére és érésére, végre az aratásra a kártékony idő, pusztító elemeivel, annyira hatott volna, mint ez évben.

Mikor a szárazság, eső, fagy, jég, kivette részét a pusztításban, a megmaradt életet adó magot az árvíz igekekszik tönkre tenni, hogy még nagyobb nyomorba sodorja a szegény gazdát, ki félve gondol és félve lép földjére, mert elszorul a szive, ha a valót látja.

Az árpát sok helyen aratják, a rozs a jövő héten kerül aratásra, a buza csak július közepe táján éri el ezt az időt.

Mintegy 300 métermázsza buza és 400 métermázsza tengeri 20—25 fillérrel olcsóbban kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I. ső minőségű 8.20—8.50.

Buza közép minőségű 8.—

Tengeri 4.60.

Rosz névleges jegyzés 6.30—6.50.

Arpa névleges jegyzés 5.10—5.20.

Zab névleges jegyzés 6.10—6.20.

Az irányzat lanya.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Berger Simon*, *Turóc-Szent-Márton*. — *Földessy István*, *Zalatna*. — *Böhm Adolf*, *Érsekújvár*. — *Petri Henrik*, *Pozsony*. — *Bolgár Ernő* és *Sándor*, *Eszék*. — *Mück Nándor*, *Olmütz*. — *Eschbach József*, *Putince*. — *Widmann János*, *St. Pölten*. — *Blum Lipót*, *Budapest*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 106—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 104—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 103—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban 107—8 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 105—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 104—5 fillérig.

Sertéslétszám. Június 24. napján volt készlet 46.290 darab, június 25. napján főlhajtatott 913 darab, június 25. napján elszállított 505 darab, június 26. napján maradt készlet 46.680 darab. Üzlet: Kisse kellemesebb.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

Déltőzsde. Buzakínlatat mérsékelt, vételkedv kedvtelen. Lányha iránzat mellett néhány ezer méterzássa került forgalomba, 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza júniusra	7.77—7.78
Buza októberre	6.49—6.50
Rozs októberre	5.77—5.78
Zab októberre	5.06—5.07
Tengeri júliusra	5.13—5.14
Tengeri augusztusra	11.25—11.35

Zárulat 5 órakor:

Buza júniusra	7.73—7.74
Buza októberre	6.45—6.46
Rozs októberre	5.77—5.78
Zab októberre	5.07—5.08
Tengeri júliusra	5.15—5.16
Tengeri augusztusra	11.20—11.30

Zárulat 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	674.50
Magyar hitelrészvény	696.25
Lezámlolóbank részvény	433.—
Rima-Murányi vasmű részvény	512.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	702.—
Közuti vasut	604.50
Városi villamos vasut részvény	307.50

Szeszűzet.

— Június 27. —

Mai jegyzéscink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárazított mész 12:30—13— korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, június 27.

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	207.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papírbárdék	101.50
Osztrák járdék ezüst	101.50
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárdék	99.50
1890-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1580.—
Magyar hitelbankrészvény	696.25
Osztrák hitelbankrészvény	674.25
Osztrák-magyar államvasut	702.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.25
London	240.—
Páris	95.30

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat-este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.06
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NAPIREND.

Június 28. Szombat. Róm. kath. naptár: Leo pápa. — Protestáns naptár: Ireneus. — Izraelita naptár: Sabbat, Schlach L. — Görög-keleti naptár (június 15.): Amosz. — A nap kél 3 óra 50 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. A hold kél 11 óra 21 perckor, nyugszik 11 óra 28 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék, zivatarok.

Június 28. A gazdasági-bank részvénytársaság közgyűlése este 6 órakor (Aradi Polgári Takarékpénztár.) — Orvosválasztás Világoson.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angel regény. —

Irtá: Hardy I. D.

[10]

(Folytatás.)

A háziasszony egy intéseire most a lányok magukra hagyták Fitzallant, Percivalné és Helént, Percivalné kötést vett a kezébe s székében hátradőlve hallgatott, míg Fitzallan több kérdést intézett a leányhoz egészségére vonatkozólag s aztán az ismert módon elaltatta. Ez alkalommal azonban nem tett vele kísérleteket; néhányszor erősen végig simította Helén fejének és nyakának azt az oldalát, melyet a fájdalom kintott s elégedetten bólintott a fejével, mikor a fiatal leány felbredése után örvendve jelentette ki, hogy arcából eltűnt a fájdalom.

Mikor Helén elhagyta a szobát, hogy az ülés végét tudassa a leányokkal s hogy kedvező eredménnyel járt, Percivalné az orvoshoz fordult és élénken kérdezte:

— Mi véleménye van, orvos ur, Helén állapotáról? Kérem monaja meg az igazat.

— Dundas kisasszony nagyon ideges és nagyon gyenge — felelt az orvos nyugodtan, — de aggodalomra nincs igazi ok, mert helyi vagy szervi bajról szó sem lehet. Abban a mértékben, a hogy a kisasszony általános egészségi állapota javulni fog, a neuralgikus fájdalom is csökkenni fognak s lassankint egészen elmúlnak.

— De mit tegyünk, hogy általánosan erősítsük? — kérdezte Percivalné gyorsan. — Már mindent megkíséreltünk, de sem a vasnak, sem a kininnek nem volt meg a kívánt hatása. A fájdalmak csak nem szüntek és a gyengesége néha-néha valóban aggasztó volt.

— Azt meghiszem, — felelt Fitzallan, — Helén kisasszony állapotán nem lehet orvossággal segíteni, de az én kezelésemről a legjobb eredményt várom. Nem veszem egy cseppet sem rossz néven, ha az én rendszeremet, mely önöknek teljesen új, kezdetben kételkedve fogadják, de reményem, hogy nemsokára bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy kétségeik alaptalanok. Három-négy ilyen ülés hetenkint, mint a mai, Dundas kisasszonyt teljesen erőre fogja hozni s akkor a huga, asszonyom...

— Nem hugom, hanem unokatestvérem, — szakitotta itt félbe Percivalné, — de olyan kicsi korában bízták a gondjaimra, hogy Helént is, a testvérét is valósággal leányomnak iartom.

— És Percival kisasszony egyetlen gyermeke Önnek — kérdezte Fitzallan.

— Nem; van egy fiam is, ki most huszonöttestendő, — felelt Aya néni, az öröme szemében felcsillanó fényével. — Most utazik a testvéremmel együtt. A mi családi viszonyainkat idegennek nagyon nehéz megérteni — folytatta nevetve — a testvérem, meg a fiam ifjúkori barátok, jóformán, együtt nekedek fel. A testvérem tudniillik alig hét évvel idősebb a fiamnál.

— Ön bizonyára nagyon fiatalon ment férjhez, asszonyom, — jegyezte meg az orvos félig kérdően.

— Igen éppen tizenhét esztendő voltam, — hagyta helyben Percivalné. — S mikor férjem halála után visszatértem apám házába, testvéreimmel együtt kellett fölnevelnem a gyermekeimet.

— S az urak utaznak? Merre járnak a világban?

— Amerikában voltak, de most már, hála Istennek, visszatérőben vannak, tegnap szálltak fel a „Nápoly városára.“

— A „Nápoly városára“ — kérdezte élénk érdeklődéssel az orvos. — Ej, az én feleségem is e hajón érkezik ide Angliába.

— Milyen csodálatos véletlenség. Bizonyára meg fognak az uton ismerkedni egymással s ha megérkeznek, kellemes meglepetésül azt fogják találni, hogy mi is jó barátok vagyunk! Hogy fog örvendeni George és Ray, hogy Helént egészségesebbnek találják! Ugy igaz... hisz ön nem tudja, hogy Carlton George a testvéreim, Percival Raymond pedig a fiam.

Fitzallan orvos egy pillanatig hallgatott, nyilván a Percival-család zavaros elágazásával akart tisztába jönni. Mikor aztán később fölkel, hogy menjen s Percivalné kérte, hogy határozza meg legközelebbi látogatása napját, erősen küzdött önmagával. Az okossága azt mondta, hogy szakítsa meg Dundas Helénnel minden összeköttetést, most, hogy fölfedezte, hogy mely családnak a tagja; másrésztől azonban sokkal is nagyobb volt érdeklődése ez iránt a kitűnő médium iránt, semhogy letudott volna mondani arról, hogy erejét, melyben ő maga feltétlenül hitt, kipróbálja rajta. Nem; ezt a ritka alkalmat nem mulasztotta el felhasználatlanul. Elhatározta, hogy Helénnel folytatja a hipnotikus kurát és meggyógyítja, ha a Carlton, családhoz tartozik is. A legközelebbi ülés napját holnaputánra tette s nemcsak ő, hanem a leány k is észrevették, hogy Helén a hipnotizálás hatása alatt sokkal frissebb lett s jobb színben van, mint egy héttel azelőtt volt.

(Folytatása következik.)

Nyári színház.

Szombaton, 1902. évi június hó 28-án:

RÓZSA LILI mint vendég:

A gésák.

Nagy operette 3 felvonásban. Irtá: Owen Hall. Zenéjét szerette: Sidney Jones. Fordították Fay J. Béla és Makay E.

SZEMÉLYEK:

Reginald Bonville	Békéssy Gy. Juhász S.	Julietta Tekmini	Répássy G. Németh J.
Cunningham Grimston	Szabó József. Gócz n Béla.	Lady Constans Tolnainé. Worthington	Németh J. Pajor Agnes.
Vun-Chi	Polgár S.	Edith Grant	Garai Ilonka.
Immári márkí	Sarkadi A.	Mollí Seamora	Rózsa Lili.
Mimoza	Singhofer V.	Katana	Bejczy Gy.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Kedvező idő esetében Katonazene a Baross-kioszkban.

Ma szombaton, f. hó 28-án
este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban NAGY katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorrall.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

Kezdete este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

Magy. kir. államv. budapest-jobbparti
üzletvezetősége.

17497—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-gödöllői, budapest ferencvárosi, hatvani, valamint esztergomi osztálymérnökségeinek területén lévő, pöcze és szemétdödrök tisztítási és kihordási munkáinak biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

Pályázókat a költségszámításal felszerelt jogérvényes és bélyeggel ellátott ajánlatok folyó évi július hó 1-ére déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkárságánál leendő benyújtására felhívjuk.

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi június hó 30-ikán déli 12 óráig 800 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál lefizetendő.

Készpénz után kamat nem követelhető, az értékpapírok a budapesti tőzsde legutóbbi, de 14 napnál nem régiebb árfolyama szerint, és a lévértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Takarékpénztári könyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Az ajánlat benyújtásához, valamint a munkák létesítéséhez kötött felteteleinket alább közöljük: Az előforduló munkák általánjár mellett fognak kiadatni.

Az általán árak az ajánlatban tisztán és olvashatóan számokkal, valamint betűkkel is kiirandók.

Az ajánlati árak vagy az egyes osztálymérnökségek területén lévő pöczegdők tisztítására, valamint az összesre kiteendő. Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy az egyes osztálymérnökségeknél előforduló munkákat külön-külön is kiadjuk.

Javitott vagy vakarások nyomát viselő ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A szerződés a budapest-gödöllői, hatvani, valamint esztergomi oszt. mérnökségek vonalaira három évre, vagyis 1902. évi november hó 1-étől 1905. évi október hó 31-ig köttetik, míg a budapest-ferencvárosi osztálymérnökség területére nézve a szerződés 1903. évi január 1-től lép életbe ugyancsak a fent kitüntetett időtartamra.

A teljesítendő munkára vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, pályázati feltételek, az ajánlati költségszámítás alulírott üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályában (Külső Kerepesi-ut szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával) naponta a hivatalos órák alatt megszereshetők.

Budapest, 1902. május hóban.

A magy. kir. államv.
jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Érdekes és hasznos párbeszéd.

Imre: Nem ismerek rád Lajos olyan jó színben vagy. És mily jó kiöltözködtél. Talán a főnyereményt csináltad?

Lajos: Ne beszélj bolondot; tudod, hogy szegény ember számát nem teszik a szerencsekerékbe, tehát ki sem húzzák. De találtam másvalamit, mi kirántott a bajból. Vége a nélkülözésnek, az asszony-nak és a gyerekeknek is meg van mindene, a mi kell.

Imre: Igaz, hallottam a szomszédasszonytól, hogy az „Aradi Reggeli Lap” és „Aradi Estilap” árusításával foglalkozol. Hát csak ugyan annyit hajt az.

Lajos: Hajt bizony nagyon szépen. Eleinte nehezen ment, de most nagyszerűen boldogulok. Ötven ujsággal kezdtem és most már háromszázat árulok az „Aradi Reggeli Lap” és háromszázat az „Aradi Estilap”-ból. Harminczöt krajczárt kapok száz darab után, tehát hat-száz után két forint tiz krajczárt. De reményelem, hogy ezt a keresetet is megduplázom. Egy krajczárt nagyon szívesen adnak egy jó újságért, mely ugyancsak a legfrissebb híreket hozza és olyan szép tiszta betűkkel van nyomtatva. Szegény ember megelégszik ezzel a két újsággal, nem tarthatja végre mindenki az „Aradi Közlöny” t, mert az havonként egy forintba kerül.

Imre: Megállj csak, mondd őszintén: kell oda még ember? Bejuthatnék én is árusítónak? Ilyen jó kereset rám is férne.

Lajos: Akkor csak siessél barátom, mert egyrészt még csak három vagy négy arra való embert alkalmaznak, nehogy egyik árusító a másiknak konkurencziát csináljon — másrészt pedig idejében kell lefoglalni a vevőket. Gyorsan siessél, hogy meg ne előzzenek. Szemésé a világ. A czimet mindenki tudja: Nyomdarészvénnytársaság, a csanádi palotában.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utczai rész.

Magy. kir. államv. üzletvez. Aradon.

16661—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Hódmezővásárhely állomásán létesítendő fedett perron, szabadon álló árnyékszék, lámpakamra, anyag és podgyászok elállítására ezen-nel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége titkárságánál (arad-csanádi palota, I-ső emelet) benyújtandók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árakra, az üzletvezetőség magának tartja fenn.

A szabályszerűen felbélyegzett és lepecsételt ajánlatok borítékai, a következő felirással látandók el: „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Hódmezővásárhely állomásán létesítendő magas építmények elállítására.”

Csak az összes munkákra lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1902. évi július hó 9-én, déli 12 óráig 800 korona azaz nyolczszáz korona bánatpénz a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénz-áránál (arad-csanádi palota földszintjén) akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokból teendő le.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, u'olsó árfolyam szerint számíttatnak, de nem névértéken felül.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít vevénnyel adandók fel.

A létesítendő építmények tervei a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályánál megtekinthetők, ugyanott ajánlat alapjául szolgáló költségszámítások, a szerződési tervezet, ajánlati minta és pályázati feltételek 2 korona lefizetése mellett kaphatók.

Aradon, 1902. évi június hóban,

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

14341—1902. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Szeged és Szeged r. p. udvar állomáson megüresedő n. u. vendéglő bérletére (zennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi november 30-ig. Bérllőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezé-ére:

Szeged állomás új felvételi épületében I—II. oszt. étterem, két külön étterem helyiség, két szoba, hálófülke, cselédszoba, főző konyha, mosó konyha, 3 tálaló helyiség, 2 edény kamra, továbbá 2 előtér, pincze, padlás, fűskamra, árnyékszék. Használatra átadatik a III. oszt. váró- és étterem és a perron egy része.

Szeged rendező p. udvaron: 2 szoba, konyha, padlás, kamra, pincze. Használatra átengedtetik a II. oszt. ét- és váróterem, III. oszt. ét- és váróterem.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Szeged és Szeged r. p. udvar állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nemkülönbén kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi július hó 3-án déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota, I-ső emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 800, azaz nyolczszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapírokból, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi júliushó 2-án déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a szegedi vendéglő III. osztályu váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. k. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti, vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlített ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s előlirt olyanok, melyekre nézve az előlirt bánatpénz le nem tétellett figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. évi május hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

362—1902. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbíró 1900. évi V. 51/4. számú végzése következtében Dr. Fehér Manó m. pécskai ügyvéd által képviselt, Horvát és Herczeg budapesti cég javára, Sperhanzl Ferenc szemlakai lakos ellen 280 kor. s jár. erejéig 1900. évi október hó 15-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 2274 kor. 30 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: hordók, szeszes italok és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1902. évi V. 171/1. számú végzése folytán 280 korona tökérvétel, ennek 1900. évi február hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 280 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Szemlakon, végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközzésére 1902. évi július hó 2. napjának délutáni 4 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécskán, 1902. évi június hó 21. napján.

Bozskó Darzó,

kir. bírósági végrehajtó.

1124

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörce, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacsok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Apolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolítja májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrrázkákat és az arcnak bájít és üdöséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajseccentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Xitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedró.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Mégváltó”-hoz címzett gyógyszerárán M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárán. — Gyógyszerek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszerár kereskedőknél.

TELEFON +

Legnagyobb vála-sték

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételék és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénzfizetés mellett a legmagasabb árban megvétetnek, vagy be-cseréltetnek.

15505—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Sunja állomásán az állomási vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázatot hirdetünk.

A bérlet 1902. évi november hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számítandó 3 éven át vagyis 1905. évi október hó 31-ig.

Ezen vendéglő bérlettel jár az I.—II. osztályu és III-ik osztályu étteremben való étel és ital el-árusítói jogán kívül a vendéglős részére 2 szoba, 1 konyha, 1 pinczszóna, 1 éléskamra, 1 italmérből álló lakás, továbbá padlás és egy sör, bor előpinczével ellátott amerikai iéverem használata

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a Sunja állomáson levő vendéglő üzlet bérbevételére, 15505—902 számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi július hó 5-éig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez (Ferencz József tér 19.) posta útján tértivevény mellett nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 200. azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14napnál nem régebb, árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékükben fognak számíttatni.

Szóban levő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában és a sunjai állomás főnöknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Bánatpénz nélkül, vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A m. kir. államvasutak fenn tartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, szabadon választhassanak.

Megjegyeztetik még, hogy bérlet az I. és II. oszt. és III. éttermetek és a lakásul szolgáló helyiségeket, konyhát és mellékhelyiséget saját költségén tartozik fűteni s világítani.

Zágráb, 1902. június hóban. Az Üzletvezetőség

ALAPITTATOTT 1876.**BERÁN ANTAL ÉS FIA**

kárpitós és díszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve. Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracs raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti dísz és díszítési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termek díszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.